

Jaarstukken 2013

Gemeenschappelijke regeling
Openbare gezondheidszorg West-
Brabant

Jaarstukken 2013

Inhoud

VOORWOORD

JAARVERSLAG	4
--------------------------	----------

PROGRAMMAVERANTWOORDING	5
--------------------------------------	----------

1. PREVENTIE VAN INFECTIEZIEKTEN	5
2. JEUGD EN GEZIN	8
3. LOKAAL GEZONDHEIDSBELEID	11
4. PUBLIEKSINFORMATIE EN DOCUMENTATIE	13
5. GEZONDE EN VEILIGE LEEFOMGEVING	15
6. KWETSBARE GROEPEN	20
7. OVERIGE AFDELINGEN	23

PARAGRAFEN	24
-------------------------	-----------

1. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	25
1.1 Hét Service Centrum	25
1.2 Huisvesting	25
2. PARAGRAAF FINANCIERING	26
2.1 Treasurystatuut	26
2.2 Risicobeheer	26
2.3 Vermogensstructuur en financiering	27
3. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN	28
3.1 Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's	28
3.2 Weerstandscapaciteit	28
3.3 Inventarisatie van de risico's	28
4. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	30
4.1 Stichting GGD plus	30
5. PARAGRAAF SAMENWERKINGSVERBANDEN	31
5.1 Hét Service Centrum (HSC)	31
5.2 Bureau GMV (Gezondheid, Milieu en Veiligheid)	31
6. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	32
7. WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN	33

JAARREKENING 2013	34
--------------------------------	-----------

1. GRONDSLAGEN	35
----------------------	----

1.1 Algemene grondslagen	35
1.2 Specifieke grondslagen van waardering	35
1.3 Specifieke grondslagen voor resultaatbepaling	36
2. BALANS PER 31 DECEMBER 2013	38
3. TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2013	39
4. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN	46
5. PROGRAMMAREKENING 2013 GROGZ WEST-BRABANT.....	47
6. EXPLOITATIE OVERZICHT 2013 GROGZ WEST-BRABANT.....	48
7. TOELICHTING OP EXPLOITATIEOVERZICHT 2013	49
7.1 Baten.....	49
7.2 Lasten	50
7.3 Resultaten	52
7.4 Investerings.....	53
7.5 Organisatie en Medewerkers	54
8. KASSTROOMOVERZICHT 2013.....	55
OVERIGE GEGEVENS	56
1. RESULTAATBESTEMMING	57
2. BESTUURSVERKLARING.....	58
3. ACCOUNTANTSVERKLARING.....	59

Voorwoord

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2013 aan van de Gemeenschappelijke regeling Openbare gezondheidszorg West-Brabant. Hierin ziet u wat de doelen, de activiteiten en de kosten waren van de GGD West-Brabant.

Wij willen graag een paar specifieke ontwikkelingen onder uw aandacht brengen.

0-4 jarigen zorg

Bijzonder voor onze GGD was dat ons bestuur ons gevraagd heeft om (middels een Stichting) voor 11 gemeenten de 0-4 jarigen zorg over te nemen van Thebe. Wij startten in 2013 met de voorbereidingen en willen uiterlijk per 1 januari 2015 deze integratie gerealiseerd hebben.

Flexibilisering en transities

2013 stond in het teken van flexibilisering en de voorbereidingen op de transities. Gemeenten gaven aan meer behoefte aan keuzevrijheid te hebben in het GGD-pakket. Het gaat daarbij om een verandering in een groeimodel naar 2020. We startten met drie experimenten, waarin we ambtelijk en bestuurlijk nauw samenwerkten en die inmiddels vorderingen maken. Zo richtten we bij de inspecties kinderopvang, op vraag van gemeenten, lokale inspecties en handhaving. In 2013 troffen we voorbereidingen om het maatwerk preventieprogramma's inhoudelijk volledig vraaggericht in te vullen. Tenslotte bepaalden we samen met gemeenten de rollen die onze GGD speelt in het brede sociale domein (transities) als het gaat om preventie, onderzoek en monitoring, en het bieden van een vangnet voor de kwetsbare burgers in de samenleving.

Innovatie

Deze tijd van decentralisaties vraagt om een transformatie van organisatie en medewerkers. De nadruk kwam in 2013 steeds meer te liggen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers, al dan niet op eigen kracht of met steun van anderen. In dat kader vervolgden we de innovatietrajecten uit GGD NEXT. De GGD Academy bood in 2013 dit jaar verschillende vraaggerichte trainingen op het gebied van gezondheid en veiligheid aan collega-professionals 'in het veld': op die manier verspreidde de inhoudelijke expertise van GGD-medewerkers zich als een olievlek, ten behoeve van mens en maatschappij. Daarnaast leverden we, in samenwerking met Careyn, fase I van de interactieve website 'Mijn Kind in Beeld' voor ouders/verzorgers wanneer zij vragen of zorgen hebben over de groei, de ontwikkeling en het gedrag van hun kind(eren). In 2014 staat de pilot gepland van deze eerste versie onder opvoeders met kinderen van 3 jaar en 9 maanden tot 6 jaar. Over het innovatietraject Explosion Kids, besloten we om het concept aan andere partijen aan te bieden.

Tegelijkertijd met deze ontwikkelingen werkten we hard aan betere relaties met de gemeenten. Daardoor groeide hun vertrouwen. Wij denken dat we ook dit jaar weer goede stappen hebben gezet naar een GGD die nog meer van en voor de gemeenten werd en gaan ervan uit het GGD-bestuur in de komende jaren deze weg vervolgt.

Het Dagelijks Bestuur van de Gemeenschappelijke regeling Openbare gezondheidszorg West-Brabant,
23 april 2014,

de secretaris

de voorzitter

A. van der Zijden

L.C. Poppe-de Looff

Jaarverslag

Programmaverantwoording

1. Preventie van infectieziekten

1.1 Wat hebben we bereikt?

We beschermden de inwoners van West-Brabant door het effectief voorkomen en zoveel mogelijk terugdringen van infectieziekten in ons werkgebied.

Dit bereikten we door het uitvoeren van de volgende wettelijk vastgestelde taken op het terrein van preventie van infectieziekten:

- afhandeling meldingsplichtige infectieziekten
- bron- en contactopsporing
- surveillance
- beleidsadvisering aan gemeenten en zorginstanties.
- preventie
- netwerk-en regiefunctie
- outbreakmanagement en oefenen.

Met onze curatieve soa-bestrijding, waaronder soa-testen en -behandeling, bereikten we de risicogroepen in ons werkgebied.

De risicogroepen zijn mannen die seks hebben met mannen (msm), prostituees en jongeren.

Tot slot, ondersteunden wij de doelstelling van de basistaak infectieziektebestrijding door de uitvoering van onze extern gefinancierde markttaken reizigersvaccinatie en (hepatitis B) vaccinaties bij beroepsgroepen.

1.2 Wat hebben we hiervoor gedaan?

Het afhandelen van infectieziekten is een van onze kerntaken. Meldingsplichtige infectieziekten handelen wij volgens protocol af. In 2013 ontvingen we 830 meldingen van infectieziekten; 496 daarvan waren meldingsplichtige infectieziekten. We kregen met name veel meldingen binnen van scabiës in verzorgingsinstellingen. Overleg met de betreffende instellingen over de bestrijdingsaanpak, maakte instellingen meer bewust van de risico's en het belang van een adequate bestrijding en van de rol en verantwoordelijkheid die zij daarbij hebben.

Daarnaast constateerden we een toename van het aantal vragen en meldingen over rabiës van reizigers in het buitenland; waren we betrokken bij de uitbraak van een zeer resistente klebsiella-bacterie in een verpleeginstelling en verzorgden we extra vaccinaties voor hoog risicogroepen bij een mazelenuitbraak in ons werkgebied.

In Woensdrecht en Geertruidenberg oefenden we in 2013 met een infectieziekte-uitbraak.

We versterkten het overleg met een aantal ketenpartners, met name naar aanleiding van bovengenoemde scabiësuitbraken. Daarnaast vond overleg plaats met kinderartsen, dermatologen en MDL-artsen.

Er vonden voorlichtingsactiviteiten plaats in verpleeg- en verzorgingstehuizen in ons werkgebied. Daarnaast werkte een aantal medewerkers van het team infectieziektebestrijding mee aan de bijeenkomsten voor gemeenteraadsleden die de GGD West-Brabant in 2013 organiseerde in het kader van de 'Agenda voor een gezonde samenleving'. Naar aanleiding van de mazelenuitbraak gaf een aantal van onze artsen en verpleegkundigen een presentatie in de gemeenten Aalburg en Werkendam. Tot slot adviseerden we een aantal

gemeenten naar aanleiding van vragen over intensieve veehouderij, onder meer over het verplaatsen van een geitenhouderij.

Ten behoeve van de soa-bestrijding breidden we het aantal curatieve soa-spreekuren uit in 2013; op die manier konden we meer soa's opsporen. Het aantal soa-consulten nam toe van ruim 3500 in 2012 naar ruim 4.100 consulten in 2013. Risicogroepen weten ons steeds beter te vinden, tevens nam het vindpercentage toe. We versterkten de Sense-preventieactiviteiten die gericht waren op jongeren. We gaven voorlichtingen op scholen voor voortgezet onderwijs (sense@school), op het mbo, de roc's, aan jongerenwerk en in woongroepen met jongeren met verstandelijke beperkingen. Om jongeren te bereiken, zetten we in 2013 steeds vaker social media in, onder andere via Twitter-account @ggdjongeren. Tot slot, legden we netwerkcontacten met onder andere Zorg Advies Teams (ZAT's), Centra voor Jeugd en Gezin (CJG'en), jeugdhulpverlening en apotheken. En we intensiverden het overleg met ketenpartners, met name met huisartsen en dermatologen.

Om de marktpositie voor reizigerszorg te versterken, gingen we in 2012 samen met GGD'en in Brabant, Zeeland en Gelderland een gezamenlijke marktstrategie aan in de vorm van het Platform GGD Reisvaccinaties. In 2013 bouwden we de in oktober 2012 gelanceerde website www.ggdreisvaccinaties.nl verder uit. Via het platform kunnen klanten nu ook digitaal een afspraak maken voor het reizigersspreekuur. We publiceerden vier nieuwsbrieven in 2013, waarvan drie als online versie. Deze nieuwsbrieven zijn bestemd voor huisartsen, reisbureaus, reizigers en GGD-medewerkers. Daarnaast startten we een landelijk Twitter-team, dat sinds medio oktober dagelijks Tweets uitstuurt via @ggdreistmee. Het aantal online-afspraken nam met 20% toe ten opzichte van 2012. Het aantal consulten nam met 2% toe naar bijna 12.364 ten opzichte van 2012.

Wat vaccinaties beroepsgroepen betreft, sloten we vier nieuwe contracten af met onder andere Brandweer en een gemeente. In 2013 dienden we ruim 2.900 vaccinaties toe in kader van vaccinaties beroepsgroepen.

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
1 Algemene infectieziektebestrijding						
1.1	Algemene infectieziektebestrijding	Aantal cliënten (bereikt via telefonische contacten, signalen laboratoria of spreekuren)	1.860	1.868	8	0%
		Aantal infectieziektenmeldingen (incl.afhandelingen)	860	496	-364	-42%
		Aantal bron- en contactopsporing/- onderzoeken	400	344	-56	-14%
		Voorlichtingsactiviteiten	15	21	6	40%
		Aantal oefeningen outbreakmanagement	2	2	0	0%
		Aantal rapportages op basis van registratie en analyse verzamelde gegevens	3	3	0	0%
1.2	Preventie en bestrijding van seksueel overdraagbare aandoeningen	Aantal SOA-onderzoeken	3.200	4.167	967	30%
		Aantal bron- en contactopsporingsonderzoeken	450	659	209	46%
		Aantal voorlichtingsactiviteiten	75	81	6	8%
		Aantal vaccinaties hepatitis B risicogroepen	300	310	10	3%
		Aantal rapportages op basis van registratie en analyse van verzamelde gegevens	1	1	0	0%
1.3	Tuberculosebestrijding	Aantal Röntgen-thoraxfoto's	2.100	1.551	-549	-26%
		Aantal Mantouxtests	1.000	794	-206	-21%
		Aantal BCG (-vaccinaties)	700	655	-45	-6%
		Aantal gescreende risicogroepen	75	103	28	37%
		Aantal Bron- en contactopsporingsonderzoeken	65	68	3	5%
		Aantal TBC patiënten	25	34	9	36%
		Aantal positieve Mantouxtests	40	39	-1	-3%
2 Jeugdgezondheidszorg						
2.1	Vaccinaties van jongeren en jeugdigen	Aantal op te roepen/opgeroepen jeugdigen	4.836	4.967	131	3%
		Aantal te vaccineren/gevaccineerde jeugdigen (98%)	4.594	4.572	-22	0%
		Opkomstpercentage	95%	92%		-3%
2.2	Inhaalcampagne HPV-vaccinatie	Aantal op te roepen/opgeroepen 12-13 jarige meiden	4.190	4.391	201	5%
		Aantal gevaccineerde 12-13 jarige meiden	2.724	3.292	569	21%
		Opkomstpercentage	65%	75%		15%

Als plustaken

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
315	Hepatitis B vaccinatie instellingen	aantal contracten	8	10	2	25%
		aantal nieuwe contracten	3	4	1	33%
		aantal hepatitis B vaccinaties	2.750	2.933	183	7%
318	Reizigersadvies en vaccinatie spreekuur	aantal consulten volw assenen	13.400	12.364	-1.036	-8%
		aantal vaccinaties	19.150	17.890	-1.260	-7%
		Aantal voorlichtingsactiviteiten	6	37	31	517%
		Aantal informatievoorzieningsactiviteiten aan derden, zoals huisartsen, reisbureaus	1	4	3	300%

- 1) Het aantal infectieziektenmeldingen is lager dan verwacht door minder aantal meldingen kinkhoest, dat jaarlijks fluctueert.
- 2) Er hebben in 2013 meer voorlichtingsactiviteiten algemene infectieziektebestrijding plaats gevonden met name op het gebied van de mazelen.
- 3) Het hoger aantal SOA onderzoeken is te verklaren door meer bekendheid van de spreekuren.
- 4) Door een toename van het aantal SOA onderzoeken is er ook een toename van het aantal bron en contactopsporingsonderzoeken.
- 5) Het aantal röntgen-thoraxfoto's is lager dan begroot. Dit wordt met name verklaard, doordat de penitentiaire inrichting voor vrouwen is gesloten.
- 6) Het aantal gescreende risicogroepen bij tuberculosebestrijding is toegenomen door een wijziging in risicogroepenbeleid, dat in 2013 is ingegaan.
- 7) Het aantal voorlichtingsactiviteiten in het kader van reizigersadvies is hoger dan begroot door meer artikelen op de website ggdreisvaccinaties.nl.

1.3 Wat heeft het gekost?

	Realisatie	Begroting	Vershil
(in duizenden euro's)			
Infectieziektebestrijding			
Kosten programma infectieziektebestrijding	4.562	4.575	13
Dotatie egaliseringsreserve plustaken	152	-	-152
Dotatie bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	50	50	-
Totaal kosten	<u>4.763</u>	<u>4.625</u>	<u>-138</u>
Gemeentelijke bijdrage basispakket	2.547	2.547	-
Opbrengsten uit tarieven	1.512	1.433	-79
Overige opbrengsten	795	619	-176
Totaal opbrengsten	<u>4.854</u>	<u>4.599</u>	<u>-255</u>
Resultaat	<u>91</u>	<u>-26</u>	<u>-117</u>

Zowel de opbrengsten uit tarieven als de overige opbrengsten waren hoger dan begroot, door met name de toename soa-consulten en vaccinaties hepatitis B, en als gevolg van afrekeningen op het gebied van curatieve soa.

2. Jeugd en Gezin

2.1 Wat hebben we bereikt?

Gezondheid en veiligheid

De West-Brabantse gemeenten hebben gezamenlijk de ambitie dat kinderen en jongeren zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige volwassenen en actief kunnen deelnemen aan het sociale, economische en culturele leven (regionale visie op de transformatie van de zorg voor jeugd).

De Jeugdgezondheidszorg (JGZ) vormt een belangrijk onderdeel van de publieke gezondheidszorg en levert een zeer belangrijke – preventieve – bijdrage aan gezondheid en welzijn van alle jeugdigen. Ook in 2013 werkte de GGD aan de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van opgroeiende kinderen. Hiervoor zetten we onze sociaal-medische en psycho-sociale kennis in. Daarnaast volgden we de groei en ontwikkeling van de kinderen in ons werkgebied om in een vroeg stadium risico's, problemen en trends in hun gezondheid en welzijn te ontdekken. Samenwerking is hierbij cruciaal: intern met onze onderzoekers en beleidsadviseurs, extern met keten- en netwerkpartners. De GGD nam bijvoorbeeld deel aan nagenoeg alle Zorg Advies Teams (ZAT's) en werkte nauw samen de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's). Betere samenwerking tussen de verschillende partners zorgde ervoor dat kinderen sneller er beter in beeld waren en dat er gerichte advisering ingezet kon worden.

Integrale JGZ

Vier instanties voerden de JGZ West-Brabant: Careyn, Thuiszorg West-Brabant, Thebe Jeugdgezondheidszorg en GGD West-Brabant. Thebe besloot in 2013 om de zorg voor de 0-4-jarigen per 1 januari 2015 af te stoten. Het Algemeen Bestuur heeft ons gevraagd om (voor een deel van de West-Brabantse gemeenten) de zorg voor deze doelgroep te gaan verzorgen. Het is mogelijk om deze taak – zonder reorganisatie – in te passen.

De komende jaren ontwikkelt de GGD een preventieve, integrale werkwijze, aangepast aan de wensen van ons werkgebied: flexibel, vanuit een publieke, collectieve bril en gebaseerd op de adviezen over een nieuw basistakenpakket JGZ (advies "Een stevig fundament, commissie de Winter). Deze samenwerking krijgt in 2015 praktisch vorm in een pilot integrale teams 'van -9 maanden tot 23 jaar' door thuiszorg en GGD-medewerkers.

Alle kinderen in beeld

In 2013 onderzochten we in het primair onderwijs alle kinderen geboren in 2002 en 2007. JGZ hanteerde daarbij een brede benadering van gezondheid:

- lichamelijke en psychosociale gezondheid
- gedrag
- en met opvoeding en gezinsomstandigheden als de context waarin gezondheid en gezond opgroeien vooral de kans moet krijgen.

Van de 15.222 West-Brabantse kinderen in deze jaarcohorten, onderzochten we er 14.548 (96%) in 2013. Dit is een verschil van 4 %. Deze verschillen liggen buiten onze invloedssfeer maar worden veroorzaakt door:

- Kinderen die op school zitten die in de loop van de tijd in ons gebied zijn komen wonen of juist verhuisd zijn.
- Kinderen die op school zitten maar niet in ons gebied wonen maar wel door ons gezien worden.
- Kinderen in b.v. MKD en dus niet tot onze doelgroep horen

In 2013 heeft dossieranalyse onder deze groep kinderen plaatsgevonden om in kaart te brengen welke kinderen nog aanvullende hulp of ondersteuning nodig hebben en deze ouders hebben in de loop van 2013 een vragenlijst ontvangen. Deze gegevens zijn nog niet verwerkt. Dit proces behoeft in 2014 verbetering.

Van de 96% van de kinderen die gescreend zijn, zijn circa 35% vanwege een indicatie opgeroepen bij een arts of verpleegkundige. Reden hiervoor zijn vooral:

- Overgewicht
- Hoge SDQ, en dan veelal verhoogde hyperactiviteit. Dit hangt vaak samen met opvoedproblematiek.
- (V)echtscheiding.
- Onzeker/ weinig zelfvertrouwen/ faalangst. Ook vaak sprake van pesten.

Werkwijze 12+

Voortgezet onderwijs

De GGD startte in september 2012 met een aangepaste werkwijze op het voortgezet onderwijs (VO). Als onderdeel van de screening, vullen leerlingen klassikaal een digitale vragenlijst in over gezondheid en leefstijl, wat het bereik en de respons heeft verhoogt. Na de afname van de digitale vragenlijst vinden verdiepingsgesprekken met de jongere plaats op school.

Deze werkwijze is verder uitgebreid met een collectief profiel voor de VO-school met geanonimiseerde gegevens over de gezondheid van dit leeftijdscohort op de desbetreffende school. De scholen waarbij dit profiel is besproken hebben aangegeven dit erg bruikbaar te vinden. In 2014 wordt dit profiel verfijnd en geïmplementeerd bij alle VO-scholen.

JGZ voor jongeren

Naast de screenings op het voortgezet onderwijs in klas 2 wordt ook JGZ voor Jongeren op het VO en MBO ingevoerd in 2014. JGZ voor jongeren is ziekteverzuimbegeleiding van leerlingen in samenwerking tussen school, leerplicht en jeugdarts en is gericht op voorkomen van schooluitval.

In 2013 is dit besluit genomen door de gemeenten en hebben wij de voorbereidingen getroffen om dit in 2014 uit te rollen.

Mijn kind in beeld (MKiB)

"Mijn kind in beeld" is een nieuw digitaal platform voor ouders en verzorgers van jonge kinderen dat wij samen met ouders en Thuiszorg Careyn ontwikkelden.

2.2 Wat hebben we hiervoor gedaan?

Uitvoeren Basistakenpakket

80% Van de werkzaamheden van de JGZ-medewerkers bestond uit het uitvoeren van het basistakenpakket (BTP), d.w.z. screenings en vervolgonderzoeken met als doel om vroegtijdig te signaleren en daar waar nodig het kind en/of de ouder naar het juiste zorgpad te verwijzen.

Meer samen met ketenpartners

We hadden vooral veel contact met het voortgezet onderwijs en MBO-scholen in ons werkgebied om het extra contactmoment adolescenten vorm te geven. Ook bespraken we intensief de meerwaarde van de JGZ in het lokale netwerk, onder andere met Centra voor Jeugd en Gezin (CJG's), Zorg Advies Teams (ZAT's), huisartsen en de Geestelijke gezondheidszorg (GGZ). Daarnaast waren we nauw betrokken bij de gesprekken over vormgeving van de 'transitie jeugdzorg': de overheveling van de jeugdzorg naar gemeenten.

Integrale jeugdgezondheidszorg

We startten dit jaar met een intensievere samenwerking met Thebe; tussen medewerkers '0-4-jarigen' en

medewerkers '4-19-jarigen' vond bijvoorbeeld steeds vaker gezamenlijk (casuïstiek)overleg en uitwisseling plaats en ze werkten op eenzelfde locatie.

Ontwikkeling medewerkers

In 2013 startte een intensief strategisch opleidingstraject dat onze artsen, verpleegkundigen en doktersassistentes voorbereid op hun veranderende rol in de naderende 'transitie jeugdzorg'.

2.3 Wat heeft het gekost?

	(in duizenden euro's)		
	Realisatie	Begroting	Vershil
Jeugd en Gezin			
Kosten programma Jeugd en Gezin	6.902	6.554	-348
Totaal kosten	<u>6.902</u>	<u>6.554</u>	<u>-348</u>
Gemeentelijke bijdrage basispakket	5.894	5.815	-79
Overige opbrengsten	856	688	-168
Totaal opbrengsten	<u>6.750</u>	<u>6.503</u>	<u>-248</u>
Resultaat	<u>-152</u>	<u>-52</u>	<u>100</u>

De hogere studiekosten en de afrekeningen m.b.t. projecten uit voorgaande jaren veroorzaakten met name de hogere kosten. Daarnaast waren de kosten voor de doorontwikkeling van het Elektronisch Kind Dossier (EKD) hoger dan begroot. Hier stonden echter hogere opbrengsten tegenover.

De opbrengsten in het kader van de voorbereidingen voor de implementatie van het extra contactmoment adolescenten (begrotingswijziging goedgekeurd in het AB van 14 november 2013) verklaart de hogere gemeentelijke bijdrage basispakket. Ook hiervoor maakten we extra kosten.

3. Lokaal gezondheidsbeleid

3.1 Wat hebben we bereikt?

De meeste West-Brabantse gemeenten herijkten in 2013 hun beleid in het sociale domein en kozen voor de centrale ambitie "meedoen aan de samenleving". Onder de paraplu van het sociale domein, herijkten ze ook het beleid publieke gezondheid. Om bij te dragen aan de ambitie van gemeenten, leverden onze onderzoekers en beleidsadviseurs van het team Lokaal Gezondheidsbeleid stuurinformatie en advies aan de 18 gemeenten; gemeenten waren in grote lijnen tevreden over de kennis en adviezen die zij in 2013 van ons ontvingen en benutten deze voor keuzes in hun beleid en activiteiten.

Kennisnetwerk

De onderzoekers coördineerden en ondersteunden in verschillende netwerken rondom jeugd en veiligheid bij het bepalen van benodigde stuurinformatie, het vaststellen van evaluatiedoelen en het maken van een evaluatieopzet. We hebben samen met onze partners de monitoring van de transities op het terrein van jeugdzorg, WMO/AWBZ en participatiewet een stap verder gebracht. We ontwikkelden een monitoring systematiek voor CJG's samen met CJG Breda en een monitor op het terrein van huiselijk geweld en kindermishandeling samen met Advies en Meldpunt Kindermishandeling en het Steunpunt Huiselijk Geweld. Op verzoek van de gemeente Halderberge zijn we gestart met verdere ontwikkeling van een VVE monitor. En samen met de gemeenten Drimmelen en Etten-Leur en ROS/Robuust werkten we aan gebiedsanalyses op wijk en dorpsniveau, die uitmonden in een activiteitenplan samen met de lokale partners.

Op deze manier kwam er meer zicht op enerzijds behoeften van ouders, kinderen en kwetsbare groepen, anderzijds of aan deze behoeften was voldaan. Ook maakten de onderzoekers samenwerkingsafspraken met de statistici/informatiedeskundigen van de gemeenten Breda, Roosendaal, Bergen op Zoom en Oosterhout.

Stuurinformatie

Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van juni 2013 illustreerden we hoe we beleid, onderzoek en praktijk verbinden. Een concreet voorbeeld: 20% van de West-Brabantse ouderen weet niet bij wie men terecht kan voor steun. Dit was aanleiding om in de gemeente Baarle-Nassau het netwerk van vrijwilligers te versterken en te verbinden aan zorgpartners. Door hierop activiteiten en beleid uit te zetten, wordt een kwetsbare groep eenzame ouderen beter bereikt en ondersteund.

Vernieuwing

Vanuit de Wet Publieke Gezondheid heeft Jeugdgezondheidszorg (JGZ) een beleidsadviserende taak. Om JGZ te ondersteunen bij deze taak, ontwikkelden we voor alle scholen voorgezet onderwijs (VO) een collectieve profiel op basis van de screenings-resultaten van de leerlingen in klas 2. Zo maakten we duidelijk welke preventiethema's van belang zijn voor school- en gemeentebestuur. Deze profielen spelen in maatwerkgesprekken met de gemeenten een rol.

Daarnaast werkten we met de Nieuwe Veste in Breda aan een innovatieve aanpak van eenzaamheid bij ouderen.

Think before you drink

Uit de evaluatie van het alcoholmatigingsproject Think before you drink constateerden we dat het alcoholgebruik bij jongeren van 16 jaar en jonger is gedaald, de bewustwording over schadelijke effecten bij ouders en jongeren is toegenomen, maar de naleving bij sportverenigingen en horeca kan nog beter. Het Algemeen Bestuur besloot in 2013 om het project nog vier jaar te verlengen en zo de krachtenbundeling om alcoholgebruik op jonge leeftijd tegen te gaan te continueren.

3.2 Wat hebben we hiervoor gedaan?

In 2013 verwerkten we de gegevens uit de gezondheidsmonitor voor volwassenen en ouderen en leverden deze aan iedere gemeente in ons werkgebied. Daar waar gewenst, verzorgden we een presentatie over de uitkomsten aan gemeenten. Bovendien actualiseerden onze onderzoekers en beleidsadviseurs voor iedere gemeente de informatie op www.regionaalkompas.nl.

We beantwoordden in 2013 47 korte epidemiologische informatievragen, met name van gemeenten, bijvoorbeeld ter voorbereiding van de maatwerkgesprekken met gemeenten.

Daarnaast kreeg de rol van de beleidsadviseurs als centraal aanspreekpunt (CAP'er) tussen GGD en gemeente in 2013 steeds meer vorm en inhoud. In totaal gaven de CAP'ers op verzoek 240 kleine en grote beleidsadviezen aan de gemeenten in ons werkgebied. In een aantal grotere gemeenten werkten ze regelmatig op een werkplek in het gemeentehuis, wat de samenwerking met de gemeentelijke beleidsmedewerkers volksgezondheid, sport, WMO en jeugd versterkte.

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
3 Epidemiologie						
3.1	Epidemiologisch onderzoek en advies bevolking	Aantal epidemiologisch onderzoek en advies	20	36	16	80%
		epidemiologische monitoring volksgezondheid	18	18	0	0%
		aantal lokale tabellenboeken per leeftijdsgroep	18	18	0	0%
		update Regionaal Kompas en Gezondheidsatlas	18	18	0	0%
		aantal epidemiologische informatieve vraag	14	47	33	236%
4 Bewaken gezondheidsaspecten bij bestuurlijke beslissingen						
4.1	Integrale Beleidsadvisering	Aantal beleidsadviezen lokaal incl. gezondheidsmonitor incl lokale nota	194	240	46	24%
		Aantal beleidsadviezen regionaal	2	1	-1	-50%
4.2	Ondersteuning POV en AOV	Aantal bijeenkomsten van het AOV, waaraan ondersteuning is verleend.	5	5	0	0%

¹⁾ Het aantal epidemiologische onderzoeken en adviezen zijn hoger als gevolg van meer onderzoeken vanuit de academische werkplaats Publieke Gezondheid Brabant.

²⁾ Het hoge aantal epidemiologische informatieve vragen wordt veroorzaakt door korte informatieve vragen.

3.3 Wat heeft het gekost?

	(in duizenden euro's)		
	Realisatie	Begroting	Verschil
Lokaal gezondheidsbeleid			
Kosten programma lokaal gezondheidsbeleid	1.847	1.711	-135
	<u>1.847</u>	<u>1.711</u>	<u>-135</u>
Gemeentelijke bijdrage basispakket	1.509	1.509	-
Overige opbrengsten	297	174	-122
Aanwending voorziening	5	5	0
Onttrekking bestemmingsreserve monitoring	28	-	-28
Totaal opbrengsten	<u>1.839</u>	<u>1.689</u>	<u>-150</u>
Resultaat	<u>-8</u>	<u>-23</u>	<u>-15</u>

Hogere projectopbrengsten verklaren de hogere overige opbrengsten. Hier stonden ook hogere projectkosten en salariskosten tegenover.

4 Publieksinformatie en documentatie

De GGD verstrekte actuele gezondheidsinformatie aan burgers en partners. Dat deden we door middel van websites, folders, wachtkamer-en spreekkamervoorlichting, voorlichtingsactiviteiten op scholen, wijkgericht werken, de blog www.bredeblikopgezondheid.nl, etc.

4.1 Wat hebben we bereikt?

In 2013 richtten we ons onder andere op online/digitale informatievoorziening via:

- onze corporate website www.ggdwestbrabant.nl. Daarmee verstrekten we gezondheidsinformatie aan het algemene publiek. Tot en met december 2013 bezochten 102.647 "unieke bezoekers" deze website. De meest bezochte informatiepagina's in deze periode waren respectievelijk *Nieuws* (homepage), *Rijksvaccinatieprogramma*, *Mijn Kind*, *SOA* en *Vacatures*.
- (eigen) thema-websites:
 - de regionale alcoholwebsite voor jongeren (www.thinkbeforeyoudrink.nl);
 - we namen deel aan een landelijke themasite over seksualiteit gericht op jongeren (www.sense.info);
 - we leverden een actieve bijdrage aan de regionale CJG-sites, zoals CJG Breda.
 - voor professionals en partners boden we de regionale website www.regionaalkompas.nl aan met informatie over lokale en regionale gezondheidsissues.

Daarnaast verzorgden we een aantal voorlichtingsactiviteiten/ -campagnes:

- In 2013 liepen de voorlichtingscampagnes "Think Before You Drink" en de seksualiteitscampagne "Sense". Deze campagnes waren een vervolg op campagnes van 2012. Naast de informatieverstrekking via de (eigen) thema-websites, ontplooiden we allerlei *outreaching* activiteiten zoals: jongerenpanels, aanwezigheid op festivals en voorlichting op scholen.
- In 2013 verstrekten we ruim 14.300 foldermaterialen. De top 5 van meest verstrekte materialen bestond volledig uit informatiematerialen met betrekking tot de jeugdgezondheidszorg. In verband met bezuinigingsmaatregelen, besloten we in 2013 minder drukwerk uit te geven. In plaats van papieren folders besloten we om nog meer in te zetten op online/digitale informatievoorziening. Dit traject loopt door in 2014.

Als het gaat om wachtkamer- en spreekkamervoorlichting boden we in ons werkgebied op zeven locaties dienstverlening aan burgers. Op alle locaties gaven we voorlichting aan bezoekers/cliënten door middel van digitale wachtkamerschermen en/of foldermateriaal. Onze inschatting is dat jaarlijks ongeveer 33.000 mensen onze vestigingen bezoeken (bron: beleidsplan wachtkamer-voorlichting april 2013).

Naast het verstrekken van informatie (digitaal, online, gedrukt), zetten we in 2013 ook meer in op het digitaliseren van onze dienstverlening. Burgers willen immers niet alleen "informatie krijgen", maar ook zaken online kunnen regelen. In 2013 ontwikkelden we vier experimenten waarmee we onze dienstverlening aan burgers verbeterden:

- we draaiden een proef met een eTeam jeugdgezondheidszorg. Dit team (jeugdarts en jeugdverpleegkundigen) startten – in samenwerking met andere GGD'en – een landelijk Twitter-account

@deschoolarts. Ouders, jongeren en onderwijsprofessionals hadden zo de mogelijkheid boden om online vragen te stellen van GGD-specialisten.

- Een ander eTeam richtte zich met het Twitter-account @ggdjongeren speciaal op dialoog met jongeren. Onze voorlichters proberen hiermee een brug te slaan naar jongeren die massaal actief zijn op social media. Het Twitter-account had in 2013 bijna 3.000 volgers.
- Tot slot leidden we in 2013 ongeveer 70 professionals op door middel van workshops social media, mediawijsheden digivaardigheid.

4.2 Wat hebben we hiervoor gedaan?

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
5 Preventieprogramma's						
5.1	Publieksinformatie en documentatie	nieuw sbrieven GGD: # abonnees; #verzonden	1.000	0	-1.000	-100%
		w website(s) GGD: # bezoekers; meest bezochte pagina	100.000	102.674	2.674	3%
		social media: # aantal volgers; #tw eets	500	863	363	73%
		pers en media: #verstuurde persberichten e/o artikelen	25	26	1	4%

¹⁾ In 2013 zijn geen nieuwsbrieven verstuurd. Dit past binnen het nieuwe beleid van de GGD.

4.3 Wat heeft het gekost?

	(in duizenden euro's)		
	Realisatie	Begroting	Verschil
Publieksinformatie en documentatie			
Kosten programma publieksinformatie en documentatie	260	269	9
	<u>260</u>	<u>269</u>	<u>9</u>
Gemeentelijke bijdrage basispakket	269	269	-
	<u>269</u>	<u>269</u>	<u>-</u>
Resultaat	9	-	-9

5. Gezonde en veilige leefomgeving

5.1 Wat hebben we bereikt?

Preventieprogramma's

Preventieprogramma's richt zich met het uitvoeren van collectieve programma's ter bevordering van de gezondheid van alle burgers en van specifieke risicogroepen. In 2013 was een duidelijke verschuiving zichtbaar van het uitvoeren van 'losse' interventies naar het uitvoeren van programma's in gemeenten, kernen en wijken. In meer gemeenten werkten we wijkgericht aan gezondheidsbevordering. De wijkgerichte aanpak is een structurele, integrale en gebiedsgerichte aanpak die aansluit bij de gezondheidssituatie en -beleving van bewoners in een bepaald gebied (wijk, buurt, kern). We werkten nauw samen met andere beleidssectoren, ketenpartners en private partijen waardoor onder meer verbindingen tot stand kwamen tussen collectieve preventie, vroegdiagnose en individuele zorg. Burgers zelf spelen een belangrijke rol: versterken van de eigen kracht met als doel het nemen van eigen verantwoordelijkheid voor een gezonde toekomst.

Naast de wijkgerichte aanpak, voerden we in 2013 ook themaspecifieke programma's uit gericht op de aanpak van overgewicht (onder andere JOGG) en alcoholgebruik (onder andere Think Before You Drink).

In april 2013 gaf het Algemeen Bestuur ons de opdracht om de flexibilisering van onze taken en producten uit te werken in drie experimenten waaronder het experiment 'Samen sterk in maatwerk'. Dit experiment gaat over de wens om het maatwerk preventieprogramma's (onderdeel van het GGD-basistakenpakket) inhoudelijk volledig vraaggericht in te vullen en daarmee over het flexibel inspelen op de vraag. Het experiment wordt uitgevoerd in 2014 en 2015.

Technische hygiënezorg

Kinderen zijn kwetsbaar en verdienen extra aandacht. Hiervoor moeten kinderopvang en peuterspeelzalen aan wettelijke eisen voldoen. De GGD voert het toezicht op de Wet Kinderopvang uit sinds 2012 risicogericht. Een gemiddelde inspectieduur van 12 uur is één van de uitgangspunten van het landelijke model risico gestuurd toezicht. Bij voorzieningen die op basis van de vastgestelde criteria goed scoorden, vond minder toezicht plaats en bij minder goed scorende of startende voorzieningen, vond meer toezicht plaats.

Sinds maart 2013 controleert de Dienst Justitie elke dag of medewerkers in de kinderopvang nieuwe strafbare feiten hebben gepleegd. Dit heet continue screening. Daarnaast moeten medewerkers in de kinderopvang sinds 1 juli 2013 een nieuwe Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) aanvragen en geldt een wettelijke meldplicht voor werknemers in de kinderopvang. Met deze maatregelen wil de overheid de veiligheid en kwaliteit in de kinderopvang verder verbeteren.

We voerden in 2013 ook inspecties uit bij seksbedrijven en ondernemingen die tatoeëren en piercen. Daarnaast brachten we voor iedere gemeente de instellingen in kaart waar mogelijk gezondheidsrisico's speelden. Op basis van deze lijst en/of signalen konden gemeenten ons vervolgens de opdracht geven voor een (preventieve) inspectie.

Milieu

Bureau Gezondheid Milieu en Veiligheid (GMV) voert voor de GGD'en in Brabant/Zeeland op basis van de Wet Publieke Gezondheid taken uit ter bevordering van de medisch-milieukundige zorg voor gemeenten:

De focus van GMV ligt op gezonde gebiedsontwikkeling/wijkinrichting, intensieve veehouderij en veiligheid/crisisbeheersing.

1. het beantwoorden van vragen uit de bevolking,
2. het adviseren over risico's, in het bijzonder bij rampen of dreiging van rampen,
3. het signaleren van ongewenste situaties,
4. het geven van voorlichting
5. het doen van onderzoek.

In 2013 behandelden we 155 vragen en klachten van burgers op het gebied van milieu en gezondheid. De vragen varieerden van binnenmilieu, luchtkwaliteit, zendmasten en hoogspanningslijnen, bodemverontreiniging tot eikenprocessierups, zwemwater, hitte, ongedierte en kwik.

We hebben 9 beleidsadviezen gegeven aan 6 gemeenten en 4 voorlichtingen. Bij de gemeente Moerdijk bijvoorbeeld, adviseerden we bij de Milieu Effect Rapportage voor het Logistiek Park Moerdijk. Hierbij maakten we de afzonderlijke milieu-effecten op leefbaarheid inzichtelijk en adviseerden we om aandacht te hebben voor communicatie met bewoners, groene inpassing van de bedrijven en het voorkomen van lichthinder. Ook namen we deel aan de Werkgroep klachtenafhandeling Moerdijk. De werkgroep komt in actie als nodig. Bij de sanering van de bodem en het grondwater van het terrein van Chemiepack Moerdijk gaven we advies over de randvoorwaarden van de sanering, namen we deel aan de verschillende werkgroepen en stelden we een omgevingsplan en een plan van aanpak 'Veilig werken' op.

We adviseerden de gemeente Roosendaal-Nispen over de mogelijke gezondheidsrisico's voor gebruikers van een speelterrein dat direct grensde aan een perceel waar gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt. Ook gaven we aan of het speelterrein op deze plek gehandhaafd kan blijven.

Bij een aantal woningen in de gemeente Breda werd asbest aangetroffen. Onder de bewoners ontstond daardoor veel onrust. De woningbouwvereniging schakelde GMV in voor advies over risicocommunicatie. We gaven onder meer informatie aan de woningbouwvereniging over asbest en gezondheid, organiseerden voor de bewoners een inloopspreekuur waar zij vragen konden stellen over asbest, en we adviseerden bij het opstellen van een bewonersbrief.

Voor raadsleden in de gemeente Alphen-Chaam gaven we een presentatie over het thema veehouderij en gezondheid.

We deelden onze kennis in 2 werkgroepen en oefenden invloed uit in belangrijke ketens en netwerken, waaronder de alliantie Gezond Brabant, landelijke werkgroepen en kennisplatforms. Via het landelijk netwerk van GGD'en praatten we mee over de ontwikkeling van de Omgevingswet.

Op provinciaal niveau droegen we bij aan de ontwikkeling van een Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV). Samenwerking met kennisinstellingen zoals het RIVM biedt ons snel toegang tot specialistische kennis; deze zetten we in bij onder andere het formuleren van adviezen op het gebied van zwavellucht, kwik en bodemverontreinigingen.

In oktober 2013 promoveerde een van de medewerkers van GMV. Zij ontwikkelde in de academische werkplaats Medische Milieukunde een nieuwe manier om de gevaren van milieuvuiling te bepalen: het werkt beter om verloren levensjaren bij elkaar te tellen, dan te kijken of de milieunormen worden gehaald. Haar proefschrift is mede gebaseerd op onderzoek in de gemeente Moerdijk

5.2 Wat hebben we hiervoor gedaan?

Preventieprogramma's

In 2013 voerden we in nauw overleg met iedere gemeente het maatwerk uit. Voorbeelden van onze wijk- of kerngerichte aanpak zijn het project 'Succesvol ouder worden' in Halderberge, het project 'Mantelzorgers en vrijwilligers' in Baarle-Nassau, JOGG Breda en Moerdijkfit4kids. Ook investeerden we in samenwerking en verbinding met andere ketenpartners en private partijen. De resultaten uit publiek-private samenwerking (PPS) zijn zichtbaar in projecten zoals moestuinieren, JOGG (bijvoorbeeld beweegschoolplein, waterpompen) en Expeditie Lekker Fit. Tijdens netwerkbijeenkomsten PPS van het RIVM presenteerden we onze ervaringen samen met een private partner aan andere GGD'en en belangstellenden.

In onze wijk- en kerngerichte aanpak speelt de burger zelf een belangrijke rol. We voerden verschillende burgerpanels en focusgroepen uit in 2013.

Daarnaast ontwikkelden we verschillende interventies en programma's door op inhoud en proces op het gebied van weerbaarheid, eenzaamheid, overgewicht & bewegen, alcohol, seksualiteit en relaties.

In het kader van flexibiliseringsexperiment 'Samen sterk in maatwerk' startte medio 2013 een werkgroep, die het afspraken traject met bijbehorende spelregels opstelde. Vervolgens voerden we eind 2013 gesprekken met de individuele gemeenten en maakten we afspraken over hun wensen en behoeften ten aanzien van de invulling van het maatwerk preventieprogramma's 2014. Dit resulteerde in uiteenlopende manieren waarop gemeenten het maatwerk invullen komend jaar.

Technische hygiënezorg

In 2013 is landelijk het model risico gestuurd toezicht geëvalueerd en doorontwikkeld. De branche kinderopvang heeft te kampen met een forse daling van de vraag naar kinderopvang. Het is voor hen moeilijk om het hoofd boven water te houden en kwaliteit te blijven bieden. Voor ons was deze ontwikkeling in 2013 merkbaar in het aantal faillissementen, doorstartende voorzieningen met andere houders, wijzigingen van peuterspeelzalen naar kinderdagverblijven, uitbreidingen van aantal groepen, etc.

In 2013 voerden we jaarlijks toezicht uit bij 596 voorzieningen in ons werkgebied. Nader of incidenteel onderzoek vond 139 keer plaats. Daarnaast voerden we onderzoek uit voor 59 nieuwe registraties van kinderopvangvoorzieningen ten behoeve van opname in het Landelijk register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP) en 65 inspecties in recent gestarte voorzieningen (start exploitatie). Verder voerden we toezicht uit bij 302 nieuwe gastouders en onder 89 in het LPKP geregistreerde gastouders als onderdeel van een aselechte steekproef van 5%. Ook vond 20 keer nader of incidenteel onderzoek bij gastouders plaats in 2013, in sommige gevallen uitgebreid in verband met onder andere de plotselinge dood van een baby en grensoverschrijdend gedrag.

We ontvingen drie meldingen vanuit de continue screening; de betreffende gastouderbureaus troffen vervolgens direct maatregelen in het belang van de veiligheid van de kinderen.

Experiment inspecties kinderopvang

In april 2013 gaf het Algemeen Bestuur ons opdracht om de flexibilisering uit te werken in drie experimenten waaronder het experiment 'Inspecties kinderopvang'. Dit experiment gaat over de behoefte van gemeenten aan meer lokale sturing en een betere lokale invulling van toezicht en handhaving met als resultaten: een hoogwaardige kwaliteit van toezicht en handhaving in alle gemeenten, een nauwere samenwerking tussen gemeente en GGD en een bezuiniging op het basistakenpakket.

In 2013 startten een werkgroep die het offertetraject en de bijbehorende spelregels opstelde. Medio 2013 maakten we vervolgens afspraken met de individuele gemeenten over de lokale invulling van de inspecties kinderopvang 2014. Dit resulteerde in maatwerk per gemeente: wettelijke eisen én de lokale situatie bepalen het inspectiepakket. De offertes vormden de basis voor de begrotingswijziging inspecties kinderopvang: een bezuiniging op het basistakenpakket door overheveling van een substantieel deel van het financieel budget inspecties kinderopvang naar een flexibele invulling.

We brachten voor alle gemeenten in kaart in welke voorzieningen gezondheidsrisico's spelen, met bijbehorende adviezen. We voerden inspecties uit in 17 seksbedrijven, 29 tattoo- en piercingshops en drie basisscholen.

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
5 Preventieprogramma's						
5.2	Preventieprogramma's bevolking	Preventieactiviteiten en voorlichtingen voor algemene bevolking of specifieke doelgroepen	15	5	-10	-67%
		Projecten, samenwerkingsverbanden ter verbetering van de preventiestructuur	6	6	0	0%
		Aantal nieuwe interventies geïmplementeerd en/of ontwikkeld	4	4	0	0%
5.3	Preventieprogramma's bevolking (maatwerk)	Aantal maatwerkactiviteiten gestart	87	65	-22	-25%
		Aantal maatwerkactiviteiten afgerond	87	61	-26	-30%
		Interventies overgewicht en bewegen (jeugd)	30	20	-10	-33%
		Interventies seksualiteit en relaties (jeugd)	20	35	15	75%
6 Medische Milieukunde						
6.1	Medische Milieukunde	Aantal behandelde vragen en klachten (incl. vervolgvragen)	180	155	-25	-14%
		Aantal adviezen lokaal gemeentelijk beleid	5	9	4	80%
		Aantal bijgewoonde bijeenkomsten van projectgroepen/klankbordgroepen/beg. Cie	2	2	0	0%
		Aantal voorlichtingen (collectief en nav casuïetiek)	5	4	-1	-20%
		Voorgangsgesprekken bij gemeenten	4	3	-1	-25%
7 Technische Hygiënezorg						
7.1	Advisering en ondersteuning gemeenten rondom THZ	Aantal schriftelijke adviezen	18	18	0	0%
7.2	Technische hygiënezorg kindercentra	Regulier bezoek WKO	508	596	88	17%
		Inspectie gastouder	200	302	102	51%
		Bezoek n.a.v. nieuwe melding	65	59	-6	-9%
		Bezoek - exploitatie	52	65	13	25%

Als plustaken

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
5 Preventieprogramma's						
376	Preventieprogramma's bevolking	Aantal uitgevoerde projecten	10	10	0	0%
		Aantal project rapportages (evaluaties)	10	10	0	0%
7 Technische Hygiënezorg						
404	Technische hygiënezorg prostitutie	Aantal inspectiebezoeken	21	17	-4	-19%
409	Thz overige collectieve voorzieningen	Aantal inspectiebezoeken	4	3	-1	-25%
403	Technische hygiënezorg tattoo-piercen	Aantal inspectiebezoeken	23	29	6	26%

¹⁾ Het aantal preventieactiviteiten en voorlichtingen voor algemene bevolking of specifieke doelgroepen is afgenomen door de in het verleden ingezette bezuinigingen.

²⁾ Er hebben in 2013 35 scholen meegedaan aan de Week van de Lentekriebels, daarmee was in de begroting geen rekening gehouden.

³⁾ Doordat er meer aandacht is gevraagd voor de focuspunten van medische milieukunde zijn er ook meer adviezen gegeven op het gebied van lokaal gemeentelijk beleid.

5.3 Wat heeft het gekost?

		(in duizenden euro's)	
	Realisatie	Begroting	Vershil
<u>Gezonde en veilige leefomgeving</u>			
Kosten programma Gezonde en Veilige Omgeving	2.180	2.148	-32
Totaal kosten	<u>2.180</u>	<u>2.148</u>	<u>-32</u>
Gemeentelijke bijdrage basispakket	2.021	2.021	-
Opbrengsten uit tarieven	81	33	-48
Overige opbrengsten	60	77	17
Totaal opbrengsten	<u>2.162</u>	<u>2.131</u>	<u>-31</u>
Resultaat	<u>-18</u>	<u>-17</u>	<u>1</u>

Extra inspecties kinderopvang, waarvoor we extra personele kosten maakten, verklaren de hogere opbrengsten uit tarieven.

6. Kwetsbare groepen

6.1 Wat hebben we bereikt?

Openbare Geestelijke gezondheidszorg

In nauwe samenwerking met (keten)partners boden we in 2013 wederom een onafhankelijk vangnet voor mensen die zorg- en bescherming (tijdelijk) niet zelf kunnen regelen. Wij bemensten het meldpunt Zorg en Overlast en brachten de casuïstiek in kaart, die we vervolgens bespraken in het Maatschappelijk Steunsysteem of in het bemoeizorgteam van de regio Breda ten behoeve van doorgeleiding van de persoon in kwestie naar de juiste zorg. We hielpen mensen die in een vervuilde woning verbleven door samen met de betreffende gemeente te zorgen voor middelen om de woning op te ruimen en voor een toekomstperspectief samen met de reguliere zorg. We werkten intensief samen met de Centra voor Jeugd en Gezin (CJG'en) om gezinnen met kinderen in de knel snel in een passend zorgtraject te krijgen.

Forensische geneeskunde

De forensisch arts voert als gemeentelijke lijkschouwer taken uit vanuit de (nieuwe) Wet op de Lijkbezorging, tijdens een 24-uurs bereikbaarheidsdienst. Een onderdeel van de nieuwe wet is gericht op de NODO procedure (Nader Onderzoek DoodsOorzaak) en heeft als doel het achterhalen van de doodsoorzaak bij overleden minderjarigen, waarbij sprake is van onverklaard overlijden.

PSHI en PSHOR

We bevorderden de psychosociale hulpverlening bij incidenten, ongevallen en rampen, Bijvoorbeeld bij onrust na moord of zedenzaak).

6.2 Wat hebben we hiervoor gedaan?

Openbare Geestelijke gezondheidszorg

In 2013 continueerden we de bemensing van het Meldpunt Zorg en Overlast. Dit laagdrempelige meldpunt is er voor zowel burgers als voor professionals om dagelijks melding te kunnen maken van zorgwekkende situaties in de omgeving. Na de melding brengen we de situatie in kaart en gaan we waar nodig over tot actie. In 2013 verwerkten we 699 meldingen. We zagen daarbij een toenemende complexiteit van de meldingen. We ontvingen onder andere meer meldingen met moeilijk op te lossen multiproblematiek, zoals verslaafden met huisvestingsproblemen en chronisch psychiatrische patiënten onder behandeling die overlast veroorzaakten. De top 3 van gemeenten met de meeste meldingen zijn Breda, Oosterhout en Bergen op Zoom.

Ketenpartners Novadic Kentron, het Instituut voor Maatschappelijk Werk (IMW) en de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) sloten aan op ons Cliëntvolgsysteem om zo tot een centraal meldpunt te komen ten behoeve van een sneller door geleiding. Met de gemeenten Breda en Roosendaal voerden we overleg over de aansluiting van het Meldpunt Zorg en Overlast met respectievelijk Centraal Onthaal Breda en Het Punt in Roosendaal. Daarnaast zochten we aansluiting bij het Veiligheidshuis Breda.

Forensische geneeskunde

In nauwe samenwerking met Justitie, voerden onze artsen in 2013 vanuit de Wet op de Lijkbezorging onze taak uit als gemeentelijk lijkschouwer. Dit gebeurt bij twijfel aan een natuurlijke dood en bij euthanasie. In 2013 ging het om 518 lijkschouwen.

Het aantal lijkschouwen groeit jaarlijks met 10 tot 15%. Dit komt grotendeels omdat steeds meer burgers bewust voor de dood kiezen bij uitzichtloos lijden en kiezen voor euthanasie.

De hierboven genoemde NODO-procedure, als onderdeel van de wet op de lijkbezorging, wordt vanaf 1 januari 2014 buiten werking gesteld. Dit betekent, dat het nu onduidelijk is hoe artsen dienen te handelen in het geval van een mogelijke NODO casus. In de wet wordt nog steeds gesteld dat nader onderzoek moet worden gedaan naar de doodsoorzaak van onverklaard overleden minderjarigen, maar daarbij is nu niet meer vermeld wat dat onderzoek moet inhouden. Hierover moet door de betrokken instanties, waaronder de GGD, opnieuw afspraken worden gemaakt. Dit overleg moet nog plaatsvinden.

De NODO-arts is in 2013 twee keer ingezet bij onnatuurlijk overlijden van een minderjarige.

Op basis van de nieuwe politieregio onderzochten we de samenwerking met GGD Zeeland en GGD Hart voor Brabant.

PSHI en PSHOR

In het geval van *psychosociale hulpverlening* hebben we een preventieve, uitvoerende en coördinerende rol tijdens de acute fase en nazorgfase bij rampen en ongevallen. In 2013 schaalden we bij 13 van de 17 meldingen van ingrijpende gebeurtenissen in West-Brabant op.

Het betrof onder andere zedenzaken, seksueel overschrijdend gedrag en een verkeersongeval met dodelijke afloop. Hulpverlening vindt altijd plaats in overleg met betrokken instellingen en de gemeente.

We merkten in 2013 een toename in casuïstiek (van 12 in 2012 tot 16 in 2013) en dat social media een steeds belangrijker plaats innam bij de verspreiding van het nieuws over de gebeurtenis.

Verder gaven we verdergaande invulling aan de samenwerking met de GGD Hart voor Brabant. Zo draaiden we met elkaar een 24-uurs rooster voor de beide werkgebieden en ondersteunden elkaar bij concrete casuïstiek.

Tot slot werkten de GGD'en West-Brabant en Hart voor Brabant samen met de GHOR-bureaus aan het vormgeven van een goede crisisbestendige organisatie.

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
8 OGGZ						
8.1	Psychosociale hulpverlening bij ongevallen en rampen	Coördinatie bij opschaling bij rampen	1	0	-1	-100%
8.2	Psychosociale hulpverlening bij ingrijpende gebeurtenissen	Coördinatie (op afstand) bij ingrijpende gebeurtenissen	15	6	-9	-60%
		Coördinatie bij opschaling bij ingrijpende gebeurtenissen	5	11	6	120%
8.3	Meldpunt zorg en overlast	Aantal nieuwe meldingen	650	699	49	8%
		Aantal woningvervullingen	140	201	61	44%
		Aantal adviezen	40	42	2	5%
		Toegeleiden naar bemoeizorg	180	77	-103	-57%
		Toegeleiden naar mass en reguliere zorg	250	218	-32	-13%
8.4	Deelname lokale casuïstiekoverleggen OGGZ	Aantal MASS-bijeenkomsten	235	235	0	0%
9 Forensisch Geneeskunde						
9.1	Lijkschouw	Aantal lijkschouwen	529	518	-11	-2%

¹⁾ Afhankelijk van het aantal gebeurtenissen. In 2013 betrof het met name zedenzaken, grensoverschrijdend gedrag, ongeval dodelijke afloop en overlijden van een kind.

²⁾ Het aantal toegeleiden naar bemoeizorg fluctueert op basis van de problematiek tussen verwijzing naar MASS steunstructuur of bemoeizorgoverleg.

NR	OMSCHRIJVING	OUTPUTINDICATOREN	BEGROTING 2013	REALISATIE 2013	ABSOLUUT VERSCHIL	PERCENTAGE VERSCHIL
9. Forensische Geneeskunde						
	Uitvoeren (forensische) med.dienstverl.	Aantal arrestantenzorg	851	1.227	376	44%
		Aantal passantenzorg	9	15	6	67%
		Aantal onderzoeken zedendelict	31	22	-9	-29%
		Aantal bloedproeven	127	128	1	1%
		Aantal geneeskundige verklaringen	15	16	1	7%
		Aantal letselschadebeoordelingen in uren	55	28	-28	-50%
		Aantal telefonische consulten	200	161	-39	-20%
		Aantal overige forensische verrichtingen in uren	90	22	-68	-75%
11. Medische Advisering						
	Medische Advisering	Aantal adviezen gehandicaptenparkeerkaart	412	429	17	4%
		Aantal MA adviezen	162	218	56	35%

¹⁾ Het aantal overige forensische verrichtingen in uren is minder dan begroot, doordat er minder aanvragen vanuit OM zijn gekomen.

6.3 Wat heeft het gekost?

	(in duizenden euro's)		
	Realisatie	Begroting	Verschil
<u>Kwetsbare groepen</u>			
Kosten programma Kwetsbare groepen	1.152	1.142	-10
Totaal kosten	<u>1.152</u>	<u>1.142</u>	<u>-10</u>
Gemeentelijke bijdrage basispakket	748	748	-
Opbrengsten uit tarieven	407	352	-55
Overige opbrengsten	25	34	9
Totaal opbrengsten	<u>1.180</u>	<u>1.134</u>	<u>-46</u>
Resultaat	<u>28</u>	<u>-8</u>	<u>-36</u>

Met name meer forensische dienstverlening en medische advisering verklaren de hogere opbrengsten uit tarieven.

7. Overige afdelingen

De kosten en opbrengsten van de overige afdelingen moeten ook worden meegenomen om de aansluiting met het exploitatieoverzicht te houden. Bij de overige afdelingen zijn onder andere opgenomen facilitaire zaken, management, centraal secretariaat, GGD Academy en projectmanagement. Het zijn kosten die geen invloed hebben op de programma's, zoals doorberekeningen aan andere organisaties, die onze diensten afnemen.

	(in duizenden euro's)		
	Realisatie	Begroting	Verschil
Overige afdelingen			
Kosten overige afdelingen	1.662	1.384	-278
Toevoeging voorziening	695	125	-570
Dotatie egalisatiereserve plustaken	55	-	-55
	<u>2.412</u>	<u>1.509</u>	<u>-903</u>
Overige bijdrage gemeenten (sociaal statuut, achterblijvende verplichtingen en BOPZ-online)	77	98	21
Gefactureerde secundaire diensten	445	440	-5
Overige opbrengsten	831	282	-549
Aanwending voorziening	225	159	-66
Financiële baten en lasten	162	104	-58
Onttrekking bestemmingsreserve frictiekosten	685	274	-411
Aanwending voorziening groot onderhoud	14	-	-14
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	140	152	12
Totaal opbrengsten	<u>2.579</u>	<u>1.509</u>	<u>-1.070</u>
Resultaat	<u>167</u>	<u>-</u>	<u>-167</u>

De kosten van de overige afdelingen zijn hoger dan begroot door met name hogere kosten t.b.v. projecten (zoals voorlichting- / promotiemateriaal en dienstverlening derden) en een eenmalige reservering om het BTW-risico af te dekken. Daar staan echter lagere kosten tegenover, zoals lagere salariskosten door het later invullen van vacatureruimte en de incidenteel terugontvangen premie WAO / WIA. Daarnaast zijn er al maatregelen genomen vooruitlopend op toekomstige bezuinigingen m.b.t. telefoonkosten, kopieerkosten en drukwerkkosten.

Als gevolg van het maken van definitieve afspraken met de boventallig verklaarde medewerkers, vond overheveling plaats van de bestemmingsreserve frictiekosten (onttrekking) aan de voorziening bijzondere personeelsproblemen (toevoeging voorziening). Daarnaast heeft een extra dotatie aan de voorziening bijzondere personeelsproblemen plaats gevonden om in de toekomst te kunnen voldoen aan de in het verleden aangegane verplichtingen in het kader van de wachtgeldregeling.

De overige opbrengsten vallen hoger uit door met name hogere projectopbrengsten (zoals CJG's, projectleider bij GHOR en innovatiebijeekomsten bij andere organisaties). Het resultaat op de projecten doteerden we aan de egalisatiereserve plustaken. Daarnaast is in 2013 de GGD Academy van start gegaan en heeft € 74.000 aan opbrengsten gegenereerd. In 2014 zal de GGD Academy verder uitgebreid worden.

Paragrafen

1. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

1.1 Het Service Centrum

Hét Service Centrum (HSC) verzorgt voor de GGD West Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord, (vanaf 1 januari 2010) de Veiligheidsregio Midden- en West Brabant en (vanaf 1 april 2013) GGD Noord- en Oost-Gelderland de ondersteunende diensten. De eerste drie organisaties deelden al hun diensten financieel, personeel, automatisering, informatisering en kwaliteit. De Veiligheidsregio deelt mee op het terrein van de salarisadministratie. GGD Noord- en Oost-Gelderland neemt de ondersteunende diensten van automatisering af. HSC is geen aparte organisatie, maar het resultaat van een brede samenwerking. De samenwerking zorgt ervoor dat met minder medewerkers en minder teamleiders een effectievere ondersteuning wordt geboden.

In 2012 is gestart met de herstructurering van HSC. In 2013 heeft de verdere implementatie van de herstructurering plaats gevonden. In 2014 zal dit verder afgerond worden.

De nieuwe organisatiestructuur leidt tot:

- gestroomlijnde processen;
- product en proces georiënteerde structuur;
- vrijkomende capaciteit van inhoudelijke professionals;
- minder 1e lijns leidinggevenden binnen HSC;
- op termijn een reductie van benodigde fte's om de dienstverlening van HSC uit te voeren.

1.2 Huisvesting

De GGD wil dichterbij de gemeenten zitten en de huisvesting flexibeler kunnen inzetten en meer aansluiten bij de huisvesting van de partners. In afstemming met de gemeenten zoeken we naar mogelijkheden om het decentrale gebruik van locaties anders te organiseren door bijvoorbeeld meer samen te werken met CJG's, brede scholen, de GGZ, het Veiligheidshuis, etc. en te huren op basis van het gebruik. Om dit te realiseren is een begin gemaakt met het afstoten van de m2 die als back-office in gebruik zijn op de decentrale locaties.

Op de locatie Etten-Leur, Kerkwerf is een back-office kamer opgezegd per 1 september 2013 en in Almkerk is het huurcontract dat eind november afliep niet verlengd. In samenwerking met Thebe wordt het gebruik van de ruimten nu opgevangen.

In Bergen op Zoom zijn we eind 2013 tijdelijk verhuisd naar de Vogelaar totdat we de ruimte in de Wittenhorst in Halsteren per 1 april 2014 in gebruik kunnen nemen. Ook hier gaan we terug in m2 gebruik.

De mogelijke integratie van de 0-4 JGZ van Thebe binnen de GGD heeft ook gevolgen voor het huisvestingsbeleid. Een verdere optimalisatie van het gebruik van de decentrale locaties is dan mogelijk. Voor de hoofdlocatie Doornboslaan is gezocht naar mogelijkheden om het pand optimaler te gebruiken. In 2013 is een start gemaakt met het onderbrengen van het AMHK in de Doornboslaan, dit zal in 2014 worden gerealiseerd. Hiermee wordt de hoofdlocatie optimaler benut.

2. PARAGRAAF FINANCIERING

2.1 Treasurystatuut

De GROGZ West Brabant heeft een treasurystatuut opgesteld, dat formeel is vastgesteld door het Algemeen Bestuur op 25 april 2002. De ingangsdatum is 1 juli 2002.

2.2 Risicobeheer

Liquiditeitsbeheer

Het werkkapitaalbeslag wordt zoveel mogelijk beperkt door een snelle facturering. De gemeentelijke bijdrage en de dienstverlening aan derden worden zoveel mogelijk vooraf en per kwartaal gefactureerd. In de begroting 2013 is ervan uitgegaan, dat de mutatie werkkapitaal nihil is. Het kasstroomoverzicht laat een daling van de bankstand zien van € 23.000 -, met een bankstand ultimo 2013 van € 3,95 miljoen.

Kasgeldlimiet

De toegestane kasgeldlimiet bedraagt 8,2% van de jaarbegroting 2013 (€ 1.469.000). Op basis het verschil tussen de vlottende schulden en de vlottende middelen (€ 1.604.000 negatief) blijft de GGD West-Brabant ruimschoots binnen de toegestane kasgeldlimiet.

Renterisico vaste schulden (zie bijlage 3: Staat van langlopende leningen)

Ter financiering van de nieuwe huisvesting zijn in 2007 de volgende leningen afgesloten voor een totaalbedrag van € 8,5 miljoen op basis van liquiditeitsprognoses voor de korte en voor de lange termijn. Voor de inbouw van het nieuwe pand ad € 2 miljoen is een lening aangetrokken voor de periode van 20 jaar en voor het gebouw van 30 jaar (aflossing in 40 jaar: restant schuld € 1.625.000 na 30 jaar).

De renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal 2013 (wet Fido). Dit resulteert in een renterisico norm van € 3.582.000. De reguliere aflossing voor 2014 en de komende jaren is geraamd op € 263.000. De GGD West-Brabant blijft hiermee ruim binnen de renterisiconorm.

OMSCHRIJVING	LENING NUMMER	INGANGS DATUM	LOOP TIJD	RENTE	HOOFD SOM
BNG Lening	401022214	16-10-2006	Tot 01-07-2028	4,20%	2.000.000
BNG Lening	401022215	02-07-2007	Tot 01-07-2038	4,31%	3.500.000
		01-10-2007	Tot 01-07-2038	4,31%	3.000.000
TOTALE LENINGEN IVM HUISVESTING					8.500.000

Overstap huisbankier en schatkistbankieren

Op 1 november stapten we over naar de Bank Nederlandse Gemeenten als huisbankier.

Eind 2013 is het zogenaamde schatkistbankieren ingevoerd. Dit betekent dat publiek-rechtelijke lichamen geen overtollige middelen (banktegoeden) mogen aanhouden, maar verplicht zijn deze in de schatkist te storten.

Voor het verplicht schatkistbankieren hebben we in 2013 alle maatregelen doorgevoerd om uitvoering te kunnen geven aan het verplicht schatkistbankieren. Met ingang van december zijn wij hiertoe overgegaan.

2.3 Vermogensstructuur en financiering (GROGZ)

De GROGZ West-Brabant streeft ernaar om de vaste activa te financieren met lang beschikbaar vermogen. Het werk- wordt indien nodig gefinancierd met kort vreemd vermogen. Ultimo 2013 worden de vaste activa ad € 10,8 miljoen als volgt gefinancierd.

(in duizenden euro's)

	2013	2012	VERSCHIL
Materiele Vaste Activa	10.821	11.195	-374
Financiering			
Eigen Vermogen	3.292	3.772	-480
Voorzieningen	1.707	1.251	456
Langlopende Schulden	7.188	7.450	-263
FINANCIERING OP LANGE TERMIJN	12.186	12.473	-287

3. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a) de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de GROGZ beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken, zijnde de reserves in voorzieningen.
- b) alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn genomen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

3.1 Beleid omtrent weerstandsvermogen en risico's

In de vergadering van 20 juni 2013 is een nieuwe nota reserves en voorzieningen besproken en vastgesteld (met enkele opmerkingen) in het Algemeen Bestuur. In de jaarrekening 2013 heeft de resultaatbestemming daarom conform de uitgangspunten van de nota d.d. 20 juni 2013 plaatsgevonden.

In 2013 heeft de laatste dotatie aan de bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten plaats gevonden om deze conform het besluit van 15 januari 2010 aan te vullen tot het minimumniveau.

3.2 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit van de GROGZ West-Brabant bestaat uit:

(in duizenden euro's)

RESERVES	2013	2012	VERSCHIL
Algemene reserve GGD West-Brabant	289	303	-14
Egalisatiereserve plustaken	756	550	206
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	250	200	50
Bestemmingsreserve huisvestiging	1.635	1.775	-140
Bestemmingsreserve frictiekosten	163	848	-685
Bestemmingsreserve reorganisatie HSC	70	70	0
Bestemmingsreserve monitors	12	40	-28
Onbestemd resultaat	116	-13	129
FINANCIERING OP LANGE TERMIJN	3.292	3.773	-481

3.3 Inventarisatie van de risico's

Algemene reserve

De afgelopen jaren heeft GGD regelmatig onttrekkingen aan de algemene reserve moeten doen, waardoor het saldo van de algemene reserve beneden het minimale niveau is gedaald. Hierdoor is er nagenoeg geen dekking voor financiële tegenvallers. Tot op heden heeft het bestuur nog niet ingestemd met maatregelen om de algemene reserve aan te vullen tot het noodzakelijk niveau zoals bestuurlijk is vastgesteld.

Het voorstel is om het resultaat over 2013 te doteren aan de algemene reserve. Hierdoor is de algemene reserve €307.000 onder het minimum niveau.

Controle belastingdienst

Vanaf 2011 is in opdracht van de belastingdienst een controle uitgevoerd voor de jaren 2008 t/m 2010 in het kader van de omzetbelasting. De resultaten van deze controle zijn nog niet bekend, maar hieruit kunnen nog wel financiële verplichtingen voortkomen. Vooruitlopend hierop zijn al wel de kosten opgenomen om dit risico zoveel mogelijk af te dekken.

Plustaken

Ongeveer een kwart van de omzet van de GGD komt uit de plustaken. Dit zijn geen wettelijke taken en heeft dus een risico in afname van deze producten. Naast directe kosten voor deze taken, dragen deze taken ook bij aan de overheaddekking van de GGD. Dat kan gevolgen hebben voor de overige producten (basis en maatwerk). Hiervoor is een egalisatiereserve plustaken gevormd van in totaal € 756.000 om eventueel ontstane desintegratiekosten op te vangen.

ICT

De risico's van ICT-voorzieningen nemen toe, vanwege het toenemende belang voor de reguliere bedrijfsvoering en door het steeds opener karakter van ICT en de bedreigingen die dat oplevert. Ook stellen de overheid en ketenpartners hogere veiligheidseisen. Daarnaast moet de GGD voldoen aan de NEN-normering voor de zorg en aan accountantseisen.

Technisch hebben we al veel geregeld. In 2013 werkten we een en ander uit rond Awareness (gefinancierd vanuit HSC). In 2014 voeren we dit Awarenessprogramma uit en maken we een begin met de invoering van een Informatiebeveiligingsmanagementsysteem en met het inrichten van specifieke Informatiebeveiligingsprocessen.

Werkkostenregeling

De werkkostenregeling is een fiscale regeling met betrekking tot de systematiek van vergoedingen en verstrekkingen in de loonsfeer. Er wordt nog overleg gevoerd over de consequenties van deze regeling voor personeel en de organisatie. Formeel is de invoer van de regeling uitgesteld tot 1 januari 2015. De financiële gevolgen van de invoering van de werkkostenregeling zullen naar verwachting in het 3^e kwartaal 2014 bekend zijn. Het verwachte risico is maximaal € 100.000. De GGD zal zoveel mogelijk trachten om de hoge belastingdruk van 80% te voorkomen, door de personele voorzieningen aan te passen.

4. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de bestuurlijke en financiële belangen en risico's van GGD als gevolg van banden met externe rechtspersonen, waarin GGD èn financieel deelneemt èn zeggenschap heeft.

4.1 Stichting GGD plus

Deze stichting, met als vestigingsplaats Tilburg, is in 2006 opgericht door GGD'en in Brabant en Zeeland met als doel de gezamenlijke belangenbehartiging voor in beginsel alle GGD'en in de provincies Noord-Brabant en Zeeland. Hieronder wordt verstaan:

1. Het coördineren en verzorgen van gezamenlijke activiteiten van de Gemeenschappelijke casu quo Gemeentelijke Gezondheidsdiensten (GGD'en), gevestigd in Brabant en Zeeland;
2. Het beheren van de door GGD'en voor gezamenlijke activiteiten ter beschikking gestelde fondsen en de aanwending daarvan voor - alsmede de feitelijke uitvoering van - deze activiteiten;
3. Het bewaken van voortgang en kwaliteit van deze activiteiten;
4. Het ondersteunen van GGD'en bij de uitvoering van specifieke taken van GGD'en op hun werkgebied, te weten de provincies Noord-Brabant en Zeeland;
5. Het verrichten van alle overige activiteiten, welke aan het doel bevorderlijk kunnen zijn.

GGD+ belast de kosten aan de deelnemende GGD'en belastingvrij door. Dit was fiscaal mogelijk omdat GGD+ door de belastingdienst werd gezien als een besloten kring. Met ingang van 1 januari 2014 keurt de belastingdienst de besloten kring niet meer goed. De belastingdienst schuift de intrekking van de goedkeuring door naar 1 januari 2015. GGD+ gaat in 2014 met de deelnemende GGD'en de ontmanteling van GGD+ voorbereiden en de overblijvende taken met ingang van 1 januari 2015 onderbrengen bij de deelnemende GGD'en.

De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder. Het bestuur van GGD ^{plus} wordt gevormd door de directeuren van de deelnemende GGD'en. Het eigen vermogen van GGD ^{plus} bedroeg begin 2013 € 348.521 en eind 2013 € 419.526. Het vreemd vermogen van GGD ^{plus} bedroeg begin 2013 € 514.286 en eind 2013 € 535.647.

5. PARAGRAAF SAMENWERKINGSVERBANDEN

5.1 Hét Service Centrum (HSC)

Hét Service Centrum is een samenwerkingsverband tussen de GGD West-Brabant, de GGD Hart voor Brabant, de RAV Brabant Midden-West-Noord, de Veiligheidsregio West en Midden Brabant en GGD Noord- en Oost-Gelderland met als doel het gezamenlijk uitvoeren van de ondersteunende diensten, zoals financiën, informatisering en automatisering, Human Resources Services (HRS), kwaliteit en facilitaire zaken met als vestigingsplaats Tilburg. Deze samenwerking is vastgelegd in een overeenkomst 'kosten voor gemene rekening' waarin de verdeling van kosten en risico's is vastgelegd. Met deze overeenkomst worden zowel de kosten als de risico's over de deelnemende partijen verdeeld, waarmee het risico van BTW-heffing is afgedekt.

De GGD Hart voor Brabant treedt op als penvoerder en heeft voor het HSC een aparte administratie ingericht. Het bestuur van het HSC wordt gevormd door de directeuren van de deelnemende gemeenschappelijke regelingen. Het eigen en vreemd vermogen van het HSC is opgenomen binnen de geconsolideerde jaarrekening van de GGD Hart voor Brabant.

Op basis van de overeenkomst 'kosten voor gemene rekening' komt in 2013 28,17% van de totale kosten HSC voor rekening van GGD West-Brabant. In 2013 was een doorbelasting begroot van € 2.805.175. Op basis van de werkelijke kosten bedraagt deze doorbelasting € 2.924.627. De kostenverdeelstaat van het HSC is opgenomen onder bijlage 5 van deze jaarrekening.

5.2 Bureau GMV (Gezondheid, Milieu en Veiligheid)

Dit samenwerkingsverband is in 1994 opgericht door GGD'en in Brabant en Zeeland. GGD'en hebben hun krachten op gebied van gezondheid, milieu & veiligheid gebundeld in het bureau om slagvaardig en efficiënt te kunnen opereren. Gezondheid en aandacht voor de beleving van de inwoners ten aanzien van gezondheid, milieu & veiligheid staan hierbij centraal. GGD'en in Brabant en Zeeland zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit en de producten van het Bureau Gezondheid, Milieu & Veiligheid. Vestigingsplaats is Tilburg.

De kosten van dit bureau worden verdeeld over de deelnemende GGD'en op basis van inwoners. De GGD West-Brabant treedt op als penvoerder. Het bestuur van bureau GMV wordt gevormd door de directeur van de deelnemende GGD'en. Het eigen vermogen van Bureau GMV bedroeg begin 2013 € 213.771 en eind 2013 € 97.632. Het vreemd vermogen van Bureau GMV bedroeg begin 2013 € 253.342 en eind 2013 € 146.514.

GMV belast de kosten aan de deelnemende GGD'en belastingvrij door. Dit was fiscaal mogelijk omdat GMV door de belastingdienst werd gezien als een besloten kring. Met ingang van 1 januari 2014 keurt de belastingdienst de besloten kring niet meer goed. De belastingdienst schuift de intrekking van de goedkeuring door naar 1 januari 2015. GMV gaat in 2014 met de deelnemende GGD'en een aantal scenario's uitwerken ter vervanging van de huidige constructie, wat dan verder afgestemd wordt met de belastingdienst.

In 2013 was een doorbelasting begroot van € 227.738 en de werkelijke doorbelasting bedraagt € 229.195.

6. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

Onderhoud pand

Naast een goed kwaliteitsniveau dat stimulerend is voor het primaire proces, is het tevens van belang dat de waarde van het gebouw op peil blijft. De aantrekkelijkheid van het gebouw en zijn omgeving kunnen dit bevorderen. Voor de hoofdvestiging, maar ook voor de nevenlocaties indien van toepassing, zijn of worden onderhoudscontracten afgesloten voor installaties en bouwkundige onderdelen.

De benodigde onderhoudszaken voortvloeiend uit het meerjaren onderhoudsplan zijn in 2013 uitgevoerd.

Onderhoudscontracten

Voor overige kapitaalgoederen zoals printer/copiers, archiefkasten/stellingen, telefooncentrales e.d. worden ook onderhoudscontracten afgesloten om de functionaliteit en de levensduur te waarborgen. Daar waar het lease-, of huurcontracten zijn, wordt het onderhoud meegenomen in deze contracten.

7. WET NORMERING BEZOLDIGING TOPFUNCTIONARISSEN

Op 1 januari 2013 werd de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sectors (WNT) van kracht. Voor gemeenschappelijke regelingen zijn de directeur en het bestuur topfunctionaris in de zin van de wet.

De WNT verplicht tot openbaarmaking van de bezoldiging van functionarissen als deze de maximale norm (voor 2013 € 228.599 op jaarbasis) te boven gaat. Bij de GGD West-Brabant komen deze functionarissen niet voor; zie hieronder de informatie per functie en persoon.

Bij de samenstelling van de in deze paragraaf opgenomen verantwoording uit hoofde van de WNT zijn de Beleidsregels toepassing WNT d.d. 27 februari 2014, inclusief de wijziging van 12 maart 2014, van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als uitgangspunt gehanteerd.

GGD West-Brabant herkent de door de Minister van BZK in zijn kamerbrief d.d. 27 februari 2014 onderkende uitvoeringsproblemen met betrekking tot externe niet-topfunctionarissen. In lijn met paragraaf 6 van de (gewijzigde) Beleidsregels toepassing WNT legt de stichting geen verantwoording af over externe niet-topfunctionarissen.

Informatie Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens (WNT) 2013									
Naam / functie	Topfunctionaris	dienstbetrekking	Beloning	Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op	Belastbare vaste en variabele onkosten-vergoeding	Totale bezoldiging	duur van het dienstverband in het jaar	omvang van het dienstverband in het jaar	(herrekenende) WNT norm
			€	€	€	€	in dagen	fte	€
Directie									
A van der Zijden									
Directeur Publieke Gezondheid GGD WB	ja	ja	123.153	-	-	123.153	365	1,0	228.599
Dagelijks Bestuur									
Mevr. L.C. Poppe - de Loeff	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Mevr. S. Boelema	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. J.L.J. van Hal	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. A.A.B. Theunis	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. H. van Oers	ja	nee	-	-	6.000	6.000	nvt	nvt	nvt
Dhr. P. v.d. Elzen	ja	nee	-	-	6.434	6.434	nvt	nvt	nvt
Algemeen bestuur									
Dhr. A.M.T. Naterop	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. A.P.C.M. van Heijning	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. J.C.M. Vermeer	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. A.G.J. van der Weegen	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. C.L.M. Meeuwis	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Mevr. S.M. Boelema	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. M. van Oosterhout	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. H. Wierema	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. H.P.L. van den Kieboom	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. J.C.M. Paantjes	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. L.M. Koevoets	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Mevr. M. Janse - Witte	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. C.W.M. Jongmans	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. A.A.B. Theunis	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. J.L.J. van Hal	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. C.J.M. van Geel	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. C.G.J. Breuer	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. V.L.J. Huijgens	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Dhr. R. Bergsma	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Mevr. M.H.M.R. de Hoon	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt
Mevr. L.C. Poppe - de Loeff	ja	nee	-	-	-	-	nvt	nvt	nvt

Jaarrekening 2013

1. Grondslagen

1.1 Algemene grondslagen

In de jaarrekening is de volgende organisatorische entiteit opgenomen:

- Gemeenschappelijke GezondheidsDienst West-Brabant (GGD).

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2012.

Voorschriften inzake de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor waardering van activa en passiva en bepaling van het resultaat zijn gebaseerd op het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) 2005.

Balans

De activa en passiva worden, voor zover niet anders vermeld, gewaardeerd tegen historische kosten dan wel nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen.

Exploitatie overzicht

Het resultaat wordt bepaald door het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde diensten en de toegekende subsidies enerzijds en de lasten over het boekjaar anderzijds. De lasten zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs. De verliezen zijn verantwoord in het jaar, waarin zij voorzienbaar zijn.

1.2 Specifieke grondslagen van waardering

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de historische kosten, respectievelijk vervaardigingsprijs verminderd met de lineaire afschrijvingen berekend op basis van de verwachte economische gebruiksduur alsmede verminderd met eventuele bijdragen en subsidies van derden. De materiële vaste activa met economisch nut, zoals bedoeld in artikel 35 van het Besluit Begroting en Verantwoording worden lineair afgeschreven in:

Gronden en terreinen: niet afschrijven;
Bedrijfsgebouwen: 50 jaar;
Inbouw en semipermanente opstal: 20 jaar;
Verbouwingen bedrijfsgebouwen: 10 jaar;
Bedrijfsauto's: 5 jaar;
Medische inventaris: 10 jaar;
Technische installaties in bedrijfsgebouwen: 10 jaar;
Telefonie en communicatie: 5 jaar;
Inventaris: 10 jaar;
Automatiseringsapparatuur: 3 jaar
Kantoorautomatisering- en netwerkprogrammatuur: 3 jaar
Applicatieprogrammatuur: 4 jaar.

Bij deze laatste categorie kan bij substantiële investeringen met een hogere economische levensduur door de directie besloten worden om een langere afschrijvingstermijn te hanteren. De afschrijving wordt berekend vanaf het moment van ingebruikname. Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Afschrijvingstermijnen kunnen afwijken als een investering gedaan is voor een project. De afschrijvingstermijn is dan gelijk aan de duur van het project.

Vorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Incourante vaccinatiestoffen zijn ten laste van het resultaat gebracht.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor verwachte oninbaarheid.

Liquide middelen

Indien niet anders vermeld, staan de liquide middelen ter vrije beschikking.

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, egalisatiereserve en de bestemmingsreserves.

Voorzieningen

De voorzieningen worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Langlopende schulden

De langlopende schulden worden tegen nominale waarde gewaardeerd.

Vlottende passiva

De vlottende passiva wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

1.3 Specifieke grondslagen voor resultaatbepaling

In het exploitatieoverzicht is de beheersbegroting naast de werkelijkheid gezet. Deze wordt intern als werkbegroting gebruikt. De door het Dagelijks Bestuur goedgekeurde beheersbegroting is een nadere uitwerking van de door het Algemeen Bestuur vastgesteld beleidsbegroting.

Bedrijfsopbrengsten

De opbrengsten zijn gebaseerd op het gefactureerde of doorberekende bedrag voor geleverde goederen en diensten. Verder zijn onder de opbrengsten opgenomen de toegekende subsidies en de vrijval van voorzieningen.

Lasten

De rechten en verplichtingen uit hoofde van meerjarige financiële contracten, zoals huurcontracten, operationele leasecontracten e.d., worden niet in de balans geactiveerd en/of gepassiveerd. De lasten, die uit deze financiële contracten voortvloeien worden onder de bedrijfslasten verantwoord.

Buitengewone baten en lasten

Als buitengewone baten en lasten worden de baten en lasten opgenomen, die niet uit de gewone bedrijfsuitoefening voortvloeien.

2. Balans per 31 december 2013

(na resultaatbestemming)

(in duizenden euro's)

	<u>31-12-2013</u>		<u>31-12-2012</u>	
	€	€	€	€
A c t i v a				
Vaste Activa				
Materiële vaste activa		10.821		11.195
Vlottende Activa				
Vorraden	48		22	
Vorderingen	1.653		2.196	
Overlopende activa	101		101	
Liquide middelen	<u>3.952</u>		<u>3.975</u>	
		5.753		6.294
Totaal activa		<u>16.574</u>		<u>17.489</u>
P a s s i v a				
Eigen Vermogen				
Algemene reserve	1.045		852	
Bestemmingsreserves	2.131		2.933	
Onbestemd resultaat	<u>116</u>		<u>-13</u>	
		3.292		3.772
Voorzieningen		1.706		1.251
Langlopende Schulden		7.188		7.450
Vlottende Passiva				
Kortlopende schulden	1.436		2.077	
Overlopende Passiva	<u>2.953</u>		<u>2.938</u>	
		4.388		5.016
Totaal Passiva		<u>16.574</u>		<u>17.489</u>

3. Toelichting op de Balans per 31 december 2013

Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

	Gronden en terreinen	Bedrijfs- gebouwen	Vervoers- middelen	Machines, apparaten en installaties	Overige materiële vaste activa	Totaal materiële vaste activa
	€	€	€	€	€	€
Aanschafwaarde per 1-1-2013	1.204.165	10.735.932	33.000	188.524	2.208.219	14.369.840
Cumulatieve afschrijvingen	-	1.446.390	33.000	163.736	1.532.242	3.175.367
Boekwaarde per 1-1-2013	1.204.165	9.289.542	-	24.788	675.977	11.194.473
Investeringsen	-	-	52.684	-	119.018	171.702
Desinvesteringen	-	-	-33.000	-	-	-33.000
Afschrijvingen	-	-313.710	-6.146	-21.970	-203.022	-544.848
Vrijval afschrijvingen	-	-	33.000	-	-	33.000
Boekwaarde per 31-12-2013	1.204.165	8.975.832	46.538	2.819	591.973	10.821.327

In bijlage 1: "Staat van Vaste Activa" is een gespecificeerd overzicht van de materiële vaste activa opgenomen. Binnen de GGD West-Brabant zijn alleen activa aanwezig met economisch nut.

Voorraden

De voorraden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2013	2012
	€	€
Voorraad Vaccins	48.231	22.090

Vorderingen

De vorderingen worden als volgt gespecificeerd:

	2013	2012
	€	€
Debiteuren	924.285	656.681
Rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen	542.460	1.102.896
Overige vorderingen	186.092	436.187
Totaal Vorderingen	1.652.837	2.195.764

In de **debiteuren** zijn de volgende vorderingen met verbonden partijen en samenwerkingsverbanden opgenomen:

	2013	2012
Hét Service Centrum	0	-493
Stichting GGD ^{plus}	120.975	113.531
Bureau Gezondheid, Milieu en Veiligheid	2.160	2.567
Totaal verbonden partijen en samenwerkingsverbanden	123.135	115.605

In **rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen** zijn de volgende vorderingen met verbonden partijen en samenwerkingsverbanden opgenomen:

	2013	2012
Hét Service Centrum	531.760	797.431
Overige partijen	5.176	305.465
Totaal rekening courant verhoudingen met niet financiële instellingen	536.936	1.102.896

Overlopende Activa

De overlopende activa kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	2013	2012
	€	€
Vooruitbetaalde kosten	100.439	101.005
Totaal Overlopende Activa	100.439	101.005

Liquide Middelen

De liquide middelen zijn als volgt gespecificeerd:

	2013	2012
	€	€
Bank	3.945.080	3.973.209
Kas	6.214	1.688
Totaal Liquide Middelen	3.951.294	3.974.897

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen is als volgt gespecificeerd:

	Stand 01-01-13	Resultaat bestemming	Resultaat- dotaties	Stand 31-12-13
	€	€	€	€
<i>Algemene reserves</i>				
Algemene reserve GGD	302.549	-13.239	-	289.310
<i>Egalisatiereserve</i>				
Egalisatiereserve plustaken	549.556	-	206.485	756.041
<i>Bestemmingsreserves</i>				
Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten GGD	200.000	-	50.000	250.000
Bestemmingsreserve frictiekosten	848.292	-	-685.415	162.877
Bestemmingsreserve huisvesting	1.774.843	-	-139.541	1.635.302
Bestemmingsreserve reorganisatie HSC	70.140	-	-	70.140
Bestemmingsreserve monitors	40.000	-	-27.581	12.419
Onbestemd resultaat 2013	-	-	115.655	115.655
Totaal Eigen Vermogen	3.785.380	-13.239	-480.397	3.291.744

Een gespecificeerd overzicht van de reserves is opgenomen in bijlage 2: "Staat van Reserves en Voorzieningen".

Algemene reserve

Deze reserve heeft als doel om financiële tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Egalisatiereserve plustaken

De egalisatiereserve plustaken is gevormd voor tegenvallende omzetten / resultaten van plustaken.

Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten

Deze bestemmingsreserve is een reservering voor het opvangen van kosten t.b.v. de voorbereiding op en de uitvoering van acties bij het uitbreken van middelgrote infectieziekten explosies.

Bestemmingsreserve frictiekosten

Deze bestemmingsreserve wordt ingezet voor het opvangen van de frictiekosten als gevolg van de bezuinigingen.

Bestemmingsreserve monitors

In de ALV van GGD NL is overeengekomen dat de cyclus van epidemiologische monitors afgestemd wordt tussen GGD'en zodanig dat iedere GGD op dezelfde momenten dezelfde epidemiologische monitors uitzet. Deze harmonisatie zorgt ervoor, dat GGD de basis-leverancier en regisseur is over gezondheidsdata en dat de gegevensverzameling in afstemming met het CBS plaatsvindt.

Door deze harmonisatie is in 2012 de ouderen als de volwassenen monitor uitgezet die in 2013 uitgewerkt is en plaats vindt, waarvan de afwikkeling in 2014 plaats vindt. In de jaarlijkse begroting is rekening gehouden met 1 monitor per jaar. Door deze bestemmingsreserve worden de extra kosten van de 2^e monitor gedekt.

Bestemmingsreserve huisvesting

Conform het huisvestingsplan en de beheersbegroting 2013 zijn de afschrijvingskosten ad € 139.541 ter dekking van diverse investeringen huisvesting ten laste van de bestemmingsreserve huisvesting gebracht.

Bestemmingsreserve reorganisatie HSC

De Bestemmingsreserve reorganisatie HSC is gevormd om de transitiekosten te kunnen dekken.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn als volgt te specificeren:

	Stand 01-01-13	Resultaat- bestemming	Dotatie	Onttrek- king	Stand 31-12-13
	€	€	€	€	€
Voorziening groot onderhoud	394.033	-	125.166	-13.360	505.839
Voorziening bijz. personeelsproblemen	857.016	-	573.900	-230.117	1.200.799
Totaal Voorzieningen	1.251.049	-	699.066	-243.477	1.706.638

Voorziening groot onderhoud

Hier staat een voorziening groot onderhoud voor de panden van de GROGZ West-Brabant. Vanaf 2010 vinden er dotaties plaats aan de voorziening groot onderhoud op basis van het onderhoudsplan.

Voorziening bijzondere personeelsproblemen GGD

Voorziening ter dekking van wachtgeldregelingen voortvloeiend uit in het verleden aangegane verplichtingen. In 2013 zijn de loonkosten van een aantal niet-actieve medewerkers ten laste van deze voorziening gebracht en is de voorziening verder aangevuld tot het juiste dekkingsniveau. Tevens hebben er aan een aantal niet-actieve medewerkers uitkeringen plaats gevonden.

Een gespecificeerd overzicht van de voorzieningen is opgenomen in bijlage 2: "Staat van Reserves en Voorzieningen".

Langlopende Schulden

Het verloop van de langlopende schulden is als volgt:

	2013	2012
	€	€
Restschuld 1 januari	7.450.000	7.712.500
Aflossingen in boekjaar	262.500	262.500
Restschuld 31 december	7.187.500	7.450.000

Er zijn geen zekerheden verstrekt. Bijlage 3 "Staat van Langlopende Schulden" geeft een gespecificeerd overzicht per lening. Het kortlopende deel van de langlopende schuld, de aflossing 2014 bedraagt € 262.500. De rentelasten van deze langlopende schulden bedragen € 313.734 in 2013.

Kortlopende Schulden

	2013	2012
	€	€
Crediteuren	309.325	1.056.464
Belastingen en sociale premies	795.183	842.448
Overige schulden	331.032	178.514
Totaal Kortlopende Schulden	1.435.540	2.077.426

In de **crediteuren** zijn de volgende schulden met verbonden partijen en samenwerkingsverbanden opgenomen:

	2013	2012
	<hr/>	<hr/>
Hét Service Centrum	0	122.800
Totaal verbonden partijen en samenwerkingsverbanden	<hr/>	<hr/>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

In de belastingen en sociale premies zijn de volgende posten opgenomen:

	2013	2012
	<hr/>	<hr/>
	€	€
Loonheffing december	527.403	610.931
Pensioenpremies december	197.428	192.117
Omzetbelasting december	35.754	25.488
Overige	34.598	13.912
Totaal belastingen en sociale premies	<hr/>	<hr/>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Overlopende Passiva

	2013	2012
	<hr/>	<hr/>
	€	€
Vooruit ontvangen inkomsten	250.169	168.241
Vooruit ontvangen gelden EKD	1.020.592	1.628.555
Nog te betalen derden	877.803	1.076.496
Vooruitontvangen subsidie Gemeente Breda	804.318	64.242
Totaal Overlopende Passiva	<hr/>	<hr/>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Het verloop van de vooruit ontvangen gelden EKD:

	Stand 01-01-13	Dotatie Reserve	Toevoegingen	Bestedingen	Stand 31-12-13
	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	€	€	€	€	€
EKD	1.628.555	-	363.838	971.801	1.020.592
Totaal	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Toelichting vooruitontvangen EKD:

In 2013 is conform begroting een bedrag van € 364.000 in rekening gebracht bij de gemeenten betreffende het GGD-deel. De thuiszorgorganisaties ontvangen met ingang van 2013 zelf de bijdrage EKD. De bestedingen in het kader van de reguliere activiteiten EKD door de GGD West-Brabant bedragen in 2013 € 364.000, daarnaast hebben er nog afrekeningen voorgaande jaren plaats gevonden voor een bedrag van € 306.000. Voor de doorontwikkeling van het EKD zijn kosten gemaakt voor een bedrag van € 302.000.

4. Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Huurverplichtingen

Door de GROGZ zijn langlopende financiële verplichtingen aangegaan inzake:

- Huur voor een jaarbedrag van € 57.934 en een totaalbedrag van € 150.541.
- Leaseverplichtingen bedrijfsauto's voor een jaarbedrag en totaalbedrag van € 6.783

Het Service Centrum

Bij Het Service Centrum is een voorziening bijzondere personeelsproblemen gevormd. Deze voorziening is verwerkt in de jaarrekening van de GGD Hart voor Brabant, de penvoerder van Het Service Centrum. De kosten van de vorming van deze voorziening worden vanuit Het Service Centrum, conform de geldende verdeelsleutel verdeeld naar de GGD Hart voor Brabant, de GGD West Brabant en de RAV Brabant Midden West Noord.

5. Programmarekening 2013 GROGZ West-Brabant

(in duizenden euro's)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Verschil
<u>Infectieziektebestrijding</u>			
Totaal baten	4.854	4.599	255
Totaal kosten	4.763	4.625	138
Resultaat	91	-26	117
<u>Jeugd en Gezin</u>			
Totaal baten	6.750	6.503	248
Totaal kosten	6.902	6.554	348
Resultaat	-152	-52	-100
<u>Lokaal gezondheidsbeleid</u>			
Totaal baten	1.839	1.689	150
Totaal kosten	1.847	1.711	135
Resultaat	-8	-23	15
<u>Publieksinformatie en documentatie</u>			
Totaal baten	269	269	-
Totaal kosten	260	269	-9
Resultaat	9	-	9
<u>Gezonde en veilige leefomgeving</u>			
Totaal baten	2.162	2.131	31
Totaal kosten	2.180	2.148	32
Resultaat	-18	-17	-1
<u>Kwetsbare groepen</u>			
Totaal baten	1.180	1.134	46
Totaal kosten	1.152	1.142	10
Resultaat	28	-8	36
<u>Overige afdelingen</u>			
Totaal baten	2.579	1.509	1.070
Totaal kosten	2.412	1.509	903
Resultaat	167	-	167
RESULTAAT NA BESTEMMING	116	-125	242

Voor een toelichting m.b.t. de verschillen wordt verwezen naar het exploitatieoverzicht en de toelichting daarop (zie hoofdstuk 7 en 8).

6. Exploitatie overzicht 2013 GROGZ West-Brabant

(in duizenden euro's)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
Baten			
Bijdrage deelnemende gemeenten	12.985	12.909	12.906
Overige bijdrage gemeenten	77	98	92
Opbrengsten uit Tarieven	2.001	1.819	1.864
Gefactureerde secundaire diensten	445	440	525
Overige Opbrengsten	2.864	1.874	3.277
Aanwending Voorzieningen	243	164	332
Totale Baten	18.615	17.304	18.996
Lasten			
Salarissen en Sociale Lasten	8.332	8.593	8.433
Personeel Derden	815	411	957
Overige Personeelskosten	710	697	808
Kapitaallasten	993	964	1.054
Toevoeging Voorzieningen	695	125	684
Overige Bedrijfskosten	4.788	4.314	4.992
Kosten Hét Service Centrum	2.925	2.805	3.014
Totale Lasten	19.257	17.909	19.942
	-642	-605	-946
Financiële Baten en Lasten	162	104	233
RESULTAAT UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	-480	-501	-713
Buitengewone baten	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0
Buitengewoon resultaat	0	0	0
RESULTAAT VOOR BESTEMMING	-480	-501	-713
Dotatie egalatiereserve plustaken	-206	0	0
Dotatie bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	-50	-50	-50
Onttrekking bestemmingsreserve frictiekosten	685	274	535
Onttrekking bestemmingsreserve monitors	28	0	50
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	140	152	165
RESULTAAT NA BESTEMMING	116	-125	-13

Voorgesteld wordt om van het resultaat na bestemming € 115.655 positief te bestemmen zoals aangegeven bij de resultaatbestemming.

7. Toelichting op Exploitatieoverzicht 2013

7.1 Baten

De baten van GGD hebben zich in 2013 ten opzichte van de begroting als volgt ontwikkeld:

(in duizenden euro's)

SPECIFICATIE BATEN	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
Gemeentelijke bijdrage categorie I incl. maatwerk	12.985	12.909	76
Overige gemeentelijke bijdragen	77	98	-21
Opbrengsten uit tarieven	2.001	1.819	182
Gefactureerde secundaire diensten	445	440	5
Overige opbrengsten	2.864	1.874	990
Aanwending voorzieningen	243	164	79
TOTALE BATEN 2013	18.615	17.304	1.311

Gemeentelijke bijdrage incl. maatwerk

De gemeentelijke bijdrage is € 76.000 hoger dan begroting. Dit verschil wordt veroorzaakt door de begrotingswijziging in het kader van het extra contactmoment adolescenten.

Overige gemeentelijke bijdragen

De overige gemeentelijke bijdragen is € 21.000 lager dan begroting. Dit verschil wordt veroorzaakt, doordat er geen achterblijvende kosten meer zijn als gevolg van de fusie in 2000, dus ook geen opbrengsten.

Opbrengsten uit Tarieven

De opbrengsten zijn circa € 182.000 hoger dan begroot vooral door:

- Hogere opbrengsten door hoger aantal consulten curatieve SOA en hepatitis B (€92.000)
- Hogere opbrengsten Forensische Geneeskunde als begroot (€ 27.000).
- Hogere opbrengsten SMA door toename aantal aanvragen (€ 27.000).
- Diverse hogere opbrengsten uit tarieven (€ 36.000).

Overige Opbrengsten

De realisatie 2013 is circa € 990.000 hoger dan begroot door o.a.:

- € 118.000 extra aan nagekomen opbrengsten door afrekeningen uit 2012 (o.a. curatieve SOA).
- € 265.000 extra aan overige opbrengsten, vooral veroorzaakt door curatieve SOA.
- € 582.000 extra aan project opbrengsten, die in de loop van 2013 zijn binnengehaald en daardoor niet begroot zijn.
- € 25.000 meer aan peentingen.

Aanwending Voorzieningen

De hogere aanwending van de voorzieningen ad € 79.000 wordt voornamelijk veroorzaakt door een extra bedrag ter dekking van wachtgeldregelingen voortvloeiend uit in het verleden aangegane verplichtingen.

7.2 Lasten

De ontwikkeling van de lasten van GGD is in 2013 ten opzichte van de begroting als volgt:

(in duizenden euro's)

SPECIFICATIE LASTEN	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
Salarissen en Sociale Lasten	8.332	8.593	-261
Personeel Derden	815	411	404
Overige Personeelskosten	710	697	13
Kapitaallasten	993	964	29
Toevoeging Voorzieningen	695	125	570
Overige Bedrijfskosten	4.788	4.314	474
Kosten Hét Service Centrum	2.925	2.805	120
TOTALE LASTEN 2013	19.258	17.909	1.349

Salariskosten

De salariskosten vertonen een onderschrijding in relatie tot de begroting van € 261.000. Dit wordt veroorzaakt door:

- Het later invullen van vacatureruimte, waardoor verschuiving van formatie naar personeel derden heeft plaats gevonden (circa 131.000).
- Hogere opbrengsten UWV (circa € 73.000)
- Incidenteel terug ontvangen premie WAO / WIA ad € 57.000

Personeel Derden

De kosten van personeel derden zijn € 404.000 hoger dan begroot. Dit wordt vooral veroorzaakt door extra inzet personeel t.b.v. vervanging, extra projecten, veranderingstraject en in plaats van vaste invulling vacatureruimte inzet van personeel derden.

Overige Personeelskosten

De overige personeelskosten laten een overschrijding zien van circa € 13.000 welke vooral wordt veroorzaakt door:

- Hogere studiekosten (€ 50.000). Dit in het kader van ontwikkeltrajecten personeel en invoering verschillende nieuwe werkwijzen.
- De kosten m.b.t. bijzondere personeelsproblemen zijn hoger dan begroot (€ 83.000), door hogere uitkeringen van wachtgeldverplichtingen, die zijn ontstaan in het verleden, waar tegenover ook een hogere aanwending van de voorziening staat.
- Diverse overige personeelskosten (o.a. arbokosten, bestuurskosten, kosten OR, personeelsactiviteiten) lager dan begroot (€ 120.000).

Kapitaallasten

De kapitaallasten zijn circa € 29.000 hoger dan begroot, doordat de rente van de grond niet was begroot. Hier staan ook hogere financiële baten tegenover.

Toevoeging Voorzieningen

In 2013 bestaat de mutatie in de toevoeging voorzieningen uit:

- Dotatie aan voorziening in verband met groot onderhoud (circa € 125.000).
- Onttrekking aan voorziening dubieuze debiteuren (circa € 4.000).
- Dotatie aan voorziening bijzondere personele problemen (circa € 574.000) ontstaat door overheveling van de bestemmingsreserve frictiekosten naar de voorziening bijzondere personele problemen, doordat regelingen met boventallig verklaarde medewerkers definitief zijn en een dotatie voor nieuw getroffen regelingen met medewerkers in 2013.

Overige Bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten zijn € 474.000 hoger dan begroot o.a. door:

Kantoor & Administratiekosten [- € 138.000]

Deze lagere kosten wordt vooral verklaard door lagere telefoonkosten (€ 67.000), lagere kopieerkosten (€ 31.000), lagere drukwerkkosten (€ 11.000) en juridische/fiscale inhuur (€ 16.000), lagere kantoorbehoeften (€ 8.000) Dit wordt onder andere verklaard door betere inkoopafspraken en omdat er al geanticipeerd wordt op de bezuinigingen 2014.

Informatiseringskosten [- € 3.000]

Lagere kosten onderhoud software (€ 3.000).

Directe Kosten [+ € 385.000]

Een overschrijding op de post projectkosten met circa € 342.000. Deze overschrijding wordt vooral veroorzaakt door hogere projectkosten m.b.t. doorontwikkeling van het EKD.

Verder is extra externe dienstverlening ingehuurd voor diverse projecten en organisatie-ontwikkeling (€ 80.000).

De realisatie laboratorium kosten heeft een onderschrijding van € 29.000 ten opzichte van de begroting.

Algemene kosten [+ € 258.000]

Het verschil tussen begroting en realisatie wordt met name verklaard door:

- Nagekomen kosten uit 2012 (€ 55.000) door afrekeningen m.b.t. projecten
- Een eenmalige reservering (€ 239.000) om het BTW risico af te dekken.
- Lagere kosten m.b.t. PR Activiteiten (€ 45.000).

Inventariskosten [+ € 21.000]

Komt voornamelijk door hogere kosten in klein inventaris en aanschaf van diverse hardware artikelen.

Huisvestigingskosten [- € 5.000]

De kosten van het onderhoud van gebouwen en installaties en de schoonmaak hiervan zijn hoger uitgevallen dan begroot (€ 15.000).

Daar staat tegenover, dat de kosten voor belastingen lager zijn dan begroot (€ 12.000).

Vervoerskosten [- € 10.000]

Dienstreizen hoger (€ 13.000) en diverse autokosten (€ 24.000) lager, waardoor de kosten lager zijn dan begroot.

Vorraadkosten [- 34.000]

Lagere vaccinatielasten door efficiënter gebruik (€ 21.000) en lagere inkoopkosten voor reizigersartikelen (€ 12.000) zorgen voor de grootste afwijkingen ten opzichte van begroting.

Kosten Hét Service Centrum

Het resultaat uit reguliere bedrijfsvoering van Hét Service Centrum is binnen de begroting gebleven. De overschrijding bij de kosten van Hét Service Centrum wordt veroorzaakt door de financiële afwikkeling vanwege de door de reorganisatie ontstane boventalligheid van medewerkers.

7.3 Resultaat

(in duizenden euro's)

RESULTAAT 2013	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
	2013	2013	
Baten minus Lasten	-642	-605	-37
Rentebaten Activastaat	448	408	40
Rentebaten Rekening Courant	7	10	-3
Rentebaten leningen	21	0	21
Rentelasten Leningen	-314	-314	0
Financieel Resultaat	162	104	58
RESULTAAT VOOR BESTEMMING 2013	-480	-501	21

De rentebaten van de Activastaat zijn € 40.000 hoger dan begroot, dat met name wordt verklaard door rente over de grond, die niet was opgenomen in de begroting (zie ook kapitaalslasten).

Dit resulteert in een resultaat voor bestemming van € 480.000 negatief.

7.4 Investerings

(in duizenden euro's)

OMSCHRIJVING	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
	2013	2013	2013
Bouwkosten / Verbouwingen			
Inrichting huisvesting Doornboslaan	0	20	-20
Subtotaal Bouwkosten / Verbouwingen	0	20	-20
Machines en Installaties:			
Telefooninstallaties nieuwbouw	0	110	-110
Subtotaal Machines en Installaties	0	110	-110
Overige Materiële Vaste Activa			
Automatiseringsapparatuur en programmatuur	102	72	30
Bedrijfs- / vervoersmiddelen	53	35	18
Medische inventarais	13	0	13
Inventaris	4	117	-113
Subtotaal Overige Materiële Vaste Activa	172	224	-52
TOTAAL INVESTERINGEN 2013	172	354	-182

Toelichting verschil Bouwkosten / Verbouwingen

De investeringen in verband met inrichting huisvesting Doornboslaan zijn niet uitgevoerd en worden in 2014 uitgevoerd.

Toelichting verschil Machines en Installaties:

De investering zal in 2014 plaats vinden.

Toelichting verschil Overige Materiële Vaste Activa:

De investeringen in inventaris welke zijn begroot zijn niet geheel gerealiseerd, daarentegen is er meer geïnvesteerd in medische inventaris, vervoersmiddelen en automatiseringsapparatuur en programmatuur, mede ook doordat dit investeringen zijn, die in 2012 waren uitgesteld.

7.5 Organisatie en Medewerkers

GEMIDDELD AANTAL FTE'S PER AFDELING	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
	2013	2013	2013
Directiebureau	4,80	6,01	-1,21
CS/algemeen	12,44	12,87	-0,43
Gezondheidsinterventie en Zorg	89,58	87,24	2,34
Gezondheidsonderzoek en Beleid	28,23	25,51	2,72
Sociaal Statuut en Achterblijvende Kosten	2,44	2,52	-0,08
Vast Personeel GGD West-Brabant	137,49	134,15	3,34

Ziekteverzuim en Zwangerschapsverlof

Het ziekteverzuim bedraagt **5,22%** in 2013. Het ziekteverzuimpercentage is gestegen ten opzichte van 2012 (4,73%). In de begroting 2012 is uitgegaan van een normatief ziekteverzuimpercentage van 4,5. In de realisatie is dus sprake van een overschrijding van 0,72%. Dit wordt vooral veroorzaakt door de medewerkers die bij het Hét Service Center werkzaam zijn, die een ziekteverzuim hebben van 9,4%. Dit neemt overigens eind 2013 en begin 2014 weer af. Zonder deze medewerkers bedroeg het ziekteverzuim 4,15%

Ziekmeldingsfrequentie

De ziekmeldingsfrequentie bedraagt **1,10** in 2013. De ziekmeldingsfrequentie is licht gestegen ten opzichte van 2012 (1,01).

Gemiddelde verzuimduur

De gemiddelde duur van het ziekteverzuim bedraagt **23,09** kalenderdagen. In 2012 was er sprake van een gemiddelde verzuimduur van 28,96 kalenderdagen. De gemiddelde verzuimduur laat dus in 2013 een daling zien ten opzichte van voorgaand kalenderjaar.

Ziekteverzuim naar duurklasse

Het ziekteverzuim naar duurklasse laat in 2013 het volgende beeld zien.

Kort verzuim	16,50%
Middellang verzuim	9,20%
Lang verzuim	54,80%
Zeer lang verzuim	19,50%
Totaal	100%

Ruim 74% van het ziekteverzuimpercentage is toe te schrijven aan medewerkers die lang tot zeer lang verzuim (verzuim van meer dan 6 weken) laten zien. Het aandeel zeer lang verzuim is in 2013 teruggelopen (was 29,80% in 2012) maar dit wordt gecompenseerd door een toename (was 43,10% in 2012) van het aandeel lang verzuimende medewerkers.

8. KASSTROOMOVERZICHT 2013

(in duizenden euro's)

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
<i>Resultaat (voor bestemming)</i>	-480	-501	-713
<u>Aanpassingen voor:</u>			
Afschrijvingen	545	556	578
Toevoeging voorzieningen	699	125	647
Vrijval voorzieningen	-243	-164	-332
	<u>1.001</u>	<u>517</u>	<u>893</u>
<u>Mutatie werkkapitaal:</u>			
Mutatie voorraad	-26	0	2
Mutatie vorderingen	543	0	-787
Mutatie overlopende activa	0	0	-50
Mutatie kortlopende schulden	-642	0	-905
Mutatie overlopende passiva	15	0	519
	<u>-109</u>	<u>0</u>	<u>-1.221</u>
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	411	16	-1.041
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings	-172	-354	-52
Desinvesteringen	0	0	168
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	-172	-354	116
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossingen op ontvangen langlopende leningen	-263	-263	-263
Terugbetaling gemeenten ivm sanering	0	0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	-263	-263	-263
Mutatie Liquide Middelen	-23	-601	-1.187
Liquide middelen per begin boekjaar	3.975	4.134	5.162
Liquide middelen per einde boekjaar	3.952	3.533	3.975
Mutatie Liquide Middelen	-23	-601	-1.187

Overige gegevens

1. RESULTAATBESTEMMING
2. BESTUURSVERKLARING
3. ACCOUNTANTSVERKLARING

1. RESULTAATBESTEMMING

In het algemeen bestuur van 20 juni 2013 is de nota reserves en voorzieningen vastgesteld. Bij de resultaatbestemming wordt uitgegaan van de onttrekkingen conform begroting of begrotingswijzigingen.

Dit geeft het volgende beeld:

(in duizenden euro's)

SPECIFICATIE RESULTAATBESTEMMING	T.L.V. / T.G.V. RESERVE	REALISATIE	BEGROTING	VERSCHIL
Resultaat voor bestemming		-480	-501	21
Dotatie egalisereserve plustaken	Bestemmingsreserve plustaken	-206	0	-206
Dotatie bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	-50	-50	0
Onttrekking bestemmingsreserve frictiekosten	Bestemmingsreserve frictiekosten	685	274	411
Onttrekking bestemmingsreserve monitors	Bestemmingsreserve monitors	28	0	28
Onttrekking bestemmingsreserve huisvesting	Bestemmingsreserve huisvesting	140	152	-12
RESULTAAT NA BESTEMMING		116	-125	241

Voorgesteld wordt om het resultaat van € 115.655 positief te bestemmen aan de algemene reserve.

2. BESTUURSVERKLARING

Het dagelijks bestuur van de GROGZ West-Brabant verklaart hierbij dat het jaarverslag 2013 naar waarheid en in overeenstemming met de richtlijnen, zoals deze in 2013 van toepassing waren, is opgesteld. Alle verplichtingen zijn in het jaarverslag verwerkt en/of toegelicht. Voor zover van toepassing zijn voor alle belangrijke risico's voortvloeiende uit de in de periode vóór 31 december 2013 aangegane transacties, respectievelijk op die datum bestaande situaties toereikende voorzieningen gevormd. Na balansdatum hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan die aanpassing van het jaarverslag zouden vereisen, of die vermeld zouden moeten worden bij de overige gegevens.

Breda, juni 2014

Mevr. L.C. Poppe-de Looff (voorzitter)

Mevr. S.M. Boelema

Dhr. J.L.J. van Hal

Dhr. A.A.B. Theunis

Dhr. H. van Oers

Dhr. P. v.d. Elzen

Vaststellen ontwerpjaarverslag GROGZ West-Brabant 2013

In overeenstemming met artikel 6 van de Regeling Openbare Gezondheidszorg West-Brabant is het ontwerpjaarverslag door het Dagelijks Bestuur in zijn vergadering van 24 april 2014 vastgesteld.

Vaststellen Jaarverslag GROGZ West-Brabant 2013

Het jaarverslag 2012 is conform artikel 4 lid 4.c. van de Regeling Openbare Gezondheidszorg West-Brabant vastgesteld door het Algemeen Bestuur in zijn vergadering van 3 juli 2014.

De secretaris,

A. van der Zijden

de voorzitter,

L.C. Poppe-de Looff

3. ACCOUNTANTSVERKLARING

Bijlagen

1. **STAAT VAN VASTE ACTIVA**
2. **STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN**
3. **STAAT VAN LANGLOPENDE LENINGEN**
4. **BESTUURSSAMENSTELLING**
5. **KOSTENVERDEELSTAAT HÉT SERVICE CENTRUM**
6. **JAARVERSLAG KWALITEIT**

1. STAAT VAN VASTE ACTIVA

Omschrijving van de Kapitaalsuitgaven	Oorspronkelijk bedrag van de kapitaalsuitgaven (aanschaffingswaarde) dienstjaar	Vermeerderingen in het dienstjaar	Oorspronkelijk bedrag van de kapitaalsuitgaven (aanschaffingswaarde)	Verminderingen in het dienstjaar	Oorspronkelijk bedrag van de kapitaalsuitgaven (aanschaffingswaarde) aan het einde van het dienstjaar	Aantal jaren van afschrijving	Totaal van de afschrijvingen aan het begin van	Afschrijvingen van kapitaalsuitgaven in het dienstjaar	Vrijval en extra afschrijvingen	Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar (kolom 3-9)	Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar (kolom 7-9-10-11-12)	Toegerekende rentelasten	Totaal van de kapitaalslasten (kolom 10+15)
OMSCHRIJVING	2013	2013	2013	2013	2013		2013	2013	2013	2013	2013	2013	2013
Gronden & Terreinen													
490 Grond	1.204.165	0	1.204.165	0	1.204.165	n.v.t.	0	0	0	1.204.165	1.204.165	48.167	48.167
A TOTAAL :	1.204.165	0	1.204.165	0	1.204.165		0	0	0	1.204.165	1.204.165	48.167	48.167
Bouwkosten / Verbouwingen													
500 Bouwkosten / Verbouwingen	10.735.932	0	10.735.932	0	10.735.932	50 jr	1.446.390	313.710	0	9.289.541	8.975.831	371.582	685.292
B TOTAAL :	10.735.932	0	10.735.932	0	10.735.932		1.446.390	313.710	0	9.289.542	8.975.832	371.582	685.292
Bedrijfs / Vervoersmiddelen													
520 Bedrijfs / Vervoersmiddelen	33.000	52.684	85.684	33.000	52.684	5 jr	33.000	6.146	33.000	0	46.538	0	6.146
C TOTAAL :	33.000	52.684	85.684	33.000	52.684		33.000	6.146	33.000	0	46.538	0	6.146
Machines en Installaties													
550 Telefooninstallaties	188.524	0	188.524	0	188.524	5 jr	163.735	21.970	0	24.788	2.819	992	22.961
D TOTAAL :	188.524	0	188.524	0	188.524		163.735	21.970	0	24.788	2.819	992	22.961
Overige Materiële Vaste Activa													
502 Automatisering	83.944	0	83.944	0	83.944	3 jr	83.944	0	0	0	0	0	0
504 Automatisering	260.074	102.254	362.328	0	362.328	3 jr	227.083	36.729	0	32.991	98.516	1.320	38.048
508 Automatisering	782.872	0	782.872	0	782.872	3 jr	636.916	74.683	0	145.956	71.273	5.838	80.521
510 Inventaris	907.372	4.235	911.607	0	911.607	10 jr	450.165	79.050	0	457.207	382.392	18.288	97.338
515 Instrumentarium	107.583	12.529	120.112	0	120.112	10 jr	79.863	9.124	0	27.720	31.125	1.109	10.233
517 Electronische inventaris	61.805	0	61.805	0	61.805	10 jr	49.702	3.436	0	12.103	8.667	484	3.920
552 Koffieautomaten	4.568	0	4.568	0	4.568	10 jr	4.568	0	0	0	0	0	0
E TOTAAL :	2.208.219	119.018	2.327.237	0	2.327.237		1.532.242	203.022	0	675.977	591.973	27.039	230.061
TOTAAL GENERAAL	14.369.840	171.702	14.541.542	33.000	14.508.542		3.175.367	544.848	33.000	11.194.473	10.821.327	447.778	992.628

2. STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN

NAAM	SALDO BEGIN VAN HET DIENSTJAAR	RESULTAAT BESTEMMING	TOENAMES TLV EXPLOITATIE	OVERIGE TOENAMES	AFNAMES TGV EXPLOITATIE	OVERIGE AFNAMES	SALDO EINDE VAN HET DIENSTJAAR
	01.01.2013	OVER 2012	IN 2013	IN 2013	IN 2013	IN 2013	31.12.2013
RESERVES							
100 Algemene reserve	302.549	-13.239	-	-	-	-	289.310
190 Bestemmingsreserve uitbraak infectieziekten	200.000	-	50.000	-	-	-	250.000
193 Egalisatiereserve plustaken	549.556	-	206.485	-	-	-	756.041
194 Bestemmingsreserve Huisvesting	1.774.843	-	-	-	-139.541	-	1.635.302
196 Bestemmingsreserve reorganisatie HSC	70.140	-	-	-	-	-	70.140
197 Bestemmingsreserve frictiekosten	848.292	-	-	-	-685.415	-	162.877
198 Bestemmingsreserve monitors	40.000	-	-	-	-27.581	-	12.419
Onbestemd resultaat		-		115.655	-	-	115.655
TOTAAL RESERVES	3.785.380	-13.239	256.485	374.924	-852.537	-	3.291.744
VOORZIENINGEN							
202 Onderhoud panden GROGZ West-Brabant	394.033	-	125.166	-	-13.360	-	505.839
220 Voorziening bijzondere personeelsproblemen	857.016	-	573.900	-	-230.117	-	1.200.799
TOTAAL VOORZIENINGEN	1.251.049	-	699.066	-	-243.477	-	1.706.638
TOTAAL RESERVES & VOORZIENINGEN	5.036.429	-	955.551	-	-1.096.014	-	4.998.382

3. STAAT VAN LANGLOPENDE LENINGEN

OMSCHRIJVING	LENING NUMMER	INGANGS DATUM	LOOPTIJD	RENTE %	HOOFDSOM	AFLOSSINGEN T/M 2012	SALDO AAN HET BEGIN VAN HET DIENSTJAAR 2013	OPGENOMEN OF VERSTREKTE LENINGEN 2013	AFLOSSINGEN 2013	RENTE 2013	SALDO AAN HET EINDE VAN HET DIENSTJAAR 2013
Opgenomen leningen :											
BNG	40.102214	16-10-2006	Tot 1-7-2028	4,20%	2.000.000	400.000	1.600.000	0	100.000	65.100	1.500.000
BNG	40.102215	02-07-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.500.000	650.000	2.850.000	0	162.500	248.634	2.687.500
BNG	40.102215	01-10-2007	Tot 1-7-2038	4,31%	3.000.000	0	3.000.000	0	0		3.000.000
TOTAAL OPGENOMEN LENINGEN					8.500.000	1.050.000	7.450.000	0	262.500	313.734	7.187.500
TOTAAL LANGLOPENDE LENINGEN					8.500.000	1.050.000	7.450.000	0	262.500	313.734	7.187.500

4. BESTUURSSAMENSTELLING

De Gemeenschappelijke Regeling Openbare Gezondheidszorg (GROGZ) West-Brabant kent twee bestuursorganen: het Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur.

Algemeen Bestuur

Per 31 december 2013 was de samenstelling van het Algemeen Bestuur:

<u>Vertegenwoordiger</u>	<u>Gemeente</u>	<u>Functie</u>
Dhr. A.M.T. Naterop	Aalburg	Lid
Dhr. A.P.C.M. van Heijning	Alphen-Chaam	Lid
Dhr. J.C.M. Vermeer	Baarle-Nassau	Lid
Dhr. A.G.J. van der Weegen	Bergen op Zoom	Lid
Dhr. C.L.M. Meeuwis	Breda	Lid
Mevr. S.M. Boelema	Breda	Extra Lid
Dhr. M. van Oosterhout	Drimmelen	Lid
Dhr. H. Wierema	Etten-Leur	Lid
Dhr. H.P.L. van den Kieboom	Geertruidenberg	Lid
Dhr. J.C.M. Paantjens	Halderberge	Lid
Dhr. L.M. Koevoets	Moerdijk	Lid
Mevr. M. Janse-Witte	Oosterhout	Lid
Dhr. C.W.M. Jongmans	Roosendaal	Lid
Dhr. A.A.B. Theunis	Roosendaal	Extra Lid
Dhr. J.L.J. van Hal	Rucphen	Lid
Dhr.C.J.M. van Geel	Steenbergen	Lid
Mevr. C.G.J. Breuer	Werkendam	Lid
Dhr. V.L.J. Huijgens	Woensdrecht	Lid
Dhr. R. Bergsma	Woudrichem	Lid
Mevr. M.H.M.R. de Hoon	Zundert	Lid
Mevr. L.C. Poppe-de Looff (voorzitter)	Zundert	Extra Lid
Dhr. M. van Beers	GGD	Secretaris

Dagelijks Bestuur

Per 31 december 2013 was de samenstelling van het Dagelijks Bestuur:

<u>Vertegenwoordiger</u>	<u>Gemeente</u>	<u>Functie</u>
Mevr. L.C. Poppe-de Looff (voorzitter)	Zundert	Lid
Mevr. S. Boelema	Breda	Lid
Dhr. J.L.J. van Hal	Rucphen	Lid
Dhr. A.A.B. Theunis	Roosendaal	Lid
Dhr. H. van Oers		Lid
Dhr. P. vd. Elzen		Lid

Directie GROGZ

Mevr. A. van der Zijden	GGD West-Brabant	Directievoorzitter
Dhr. H. Backx	GGD West-Brabant	Directielid
Dhr. M. van Beers	GGD West-Brabant	Directiesecretaris

5. KOSTENVERDEELSTAAT VAN HÉT SERVICE CENTRUM

	Realisatie 2013	Begroting 2013	Realisatie 2012
	€	€	€
Bedrijfslasten:			
Salariskosten	7.112.703	7.420.069	6.415.997
Personeel derden	480.629	332.930	2.009.146
Overige personeelskosten	174.779	274.575	266.565
Afschrijvingskosten	609.208	621.584	167.558
Overige bedrijfskosten	1.523.170	1.170.729	1.362.249
Algemene kosten	86.902	97.375	153.191
Toevoeging voorziening	348.380	-	-
Interne dienstverlening	735.905	759.271	785.782
Onvoorzien	207.998	326.578	-
Som der bedrijfslasten	11.279.674	11.003.111	11.160.488
Bedrijfsresultaat	11.279.674-	11.003.111-	11.160.488-
Financiële baten en lasten	39.014-	10.875-	14.341-
Te verdelen kosten	11.318.688-	11.013.986-	11.174.829-
GGD Hart voor Brabant	5.518.765	5.375.051	5.680.165
GGD West Brabant	3.050.756	2.987.467	3.140.760
RAV Midden West Noord	2.012.953	1.932.526	2.003.942
Veiligheidsregio MWB	288.452	280.076	349.962
GGD Noord- en Oost-Gelderland	447.763	438.866	-
RESULTAAT	-	-	-

Het aandeel GGD West Brabant in Hét Service Centrum bestaat uit het aandeel voor GGD West-Brabant € 2.924.627 en een aandeel GHOR Midden- en West-Brabant € 126.129.

6. JAARVERSLAG KWALITEIT

In 2013 zijn er op het gebied van kwaliteit(smanagement) de volgende resultaten geboekt.

Waardering door klanten: op onderdelen van de dienstverlening van de GGD West-Brabant is de waardering door klanten gemeten. Onder andere op de kwaliteitsaspecten 'bereikbaarheid/ beschikbaarheid', 'samenwerking' en 'deskundigheid' is de klant gevraagd om haar mening. De gemiddelde tevredenheidsscore is in onderstaande tabel weergegeven.

Dienstverlening	Waarderingscijfer
Reizigersadvies en -vaccinatie	8,3
Advies, begeleiding en behandeling seksueel overdraagbare aandoeningen	8,2
(Integrale) beleidsadvies (aan gemeenten)	7,7
Epidemiologisch onderzoek	6,9
Ondersteuning door ambtelijk secretaris	7,9
Informatie en adviezen over sociale veiligheid	5,7
Informatie en adviezen over kwetsbare groepen	5,7

Waardering door medewerkers: Eind 2011 is een medewerkerstevredenheidsonderzoek (MTO) uitgevoerd. Verbeterpunten die uit dit onderzoek naar voren zijn gekomen, zijn opgepakt. In 2015 vindt het volgende MTO plaats.

Leren van (bijna) incidenten: Om het leereffect van (bijna) incidenten te vergroten, is de PRISMA-light methode geïntroduceerd. Met deze methode wordt ieder (bijna) incident met betrokkenen geanalyseerd op oorzaken, effecten en risico's, en worden concrete acties geïnitieerd om incidenten in het vervolg te voorkomen.

Leren van andere GGD-en: in 2013 hebben de gezamenlijke GGD-en de strategische benchmark in gebruik genomen. Hiermee hebben zij een hulpmiddel in handen genomen om (nog beter) van elkaar te leren. Met de benchmark zijn de GGD-en in staat om (op strategisch en operationeel niveau) prestaties met elkaar te vergelijken, en best-practices met elkaar te delen. De GGD West-Brabant heeft zodoende een aantal best-practices in haar eigen organisatie, bij Jeugd en Gezin en Preventie van Infectieziekten, in beeld gekregen. Deze best-practices worden via de benchmark met de collega GGD-en gedeeld.

Efficiëntie in bedrijfsvoering: in 2013 zijn er een aantal zogenoemde "Lean-projecten" uitgevoerd om efficiëntie in de primaire processen te verhogen. Onder andere op de processen melding openbare geestelijke gezondheidszorg en screening primair onderwijs is daarmee efficiëntiewinst behaald. De integratie van het kwaliteitssysteem van bureau GMV met het kwaliteitssysteem van GGD West-Brabant heeft o.a. geresulteerd in betere afstemming en vermindering van het aantal documenten.

Certificering van de organisatie: in 2013 vond een externe audit plaats. Er werden twee onderwerpen gevonden waarin de organisatie afwijkt van de HKZ-norm. Het betrof het monitoren van verbeterpunten en het

bevoorraden van onderzoekskamers. Beide verbeterpunten zijn opgepakt en worden in 2014 tijdens het opvolgbezoek van de externe auditor nogmaals beoordeeld.

Effectiviteit van kwaliteitsmanagement: in 2013 lag de focus bij de jaarlijkse 'systeembeoordeling' op de effectiviteit van het kwaliteitsmanagementsysteem. Daarbij zijn de kwalitatieve evaluatiegegevens, verrijkt met kwantitatieve rendementscijfers (kritische prestatie indicatoren: KPI's). De uitkomsten van de beoordeling gaven aanleiding tot:

- het integreren van de (nieuwe) KPI's in de managementrapportage (P&C cyclus).
- het verhogen van de frequentie van managementgesprekken, en het aanbrengen van focus d.m.v. KPI's.
- het inzetten van de mysteryguest als vorm van onderzoek naar klantbeleving in 2014.

Servicedesk kwaliteit: in 2013 is er een servicedesk kwaliteit ingericht. Hier kunnen alle klanten en medewerkers van de GGD terecht met ideeën, verzoeken en vragen over kwaliteit. De Servicedesk kwaliteit maakt onderdeel uit van een bredere Servicedesk waarin alle disciplines van de ondersteunende diensten (o.a. HRS en ICT) een plaats hebben.

Zelforganiserende teams: in 2012 is een pilot gestart omtrent zelforganisatie in teams. Na een positieve introductie en evaluatie in het team preventie van infectieziekten, wordt zelforganisatie in 2014 gefaseerd in de andere teams geïntroduceerd. Zelforganisatie is gebaseerd op het leidende principe van eigen verantwoordelijkheid nemen voor: de relatie met je klant, de relatie met je collega's en de relatie met de organisatie. In de relatie met de klant, vormt een permanente scan van diens tevredenheid een belangrijk feedback instrument.

Risico-inventarisaties: In 2013 is gestart met het uitvoeren van risico-inventarisaties op de primaire processen. Doel hiervan is om risico's op te sporen en om waarnodig beheersmaatregelen te nemen. Een meerjarenplanning is vastgesteld en de eerste acht risico-inventarisaties zijn uitgevoerd. Voor zes processen gaf de risico-inventarisatie aanleiding om verbetermaatregelen te initiëren.

Interne audits : in 2013 hebben de kwaliteitsadviseurs de jaarlijkse opfrustraining voor intern auditoren van GGD West-Brabant, GGD Hart voor Brabant, GHOR en bureau GMV verzorgd. Bij GGD West-Brabant hebben de auditoren vijf interne audits uitgevoerd. De geconstateerde afwijkingen gaven aanleiding om verbetermaatregelen te initiëren.